

Ikt.sz.: FVB/36-5/2012.

FVB-13/2012. sz. ülés
(FVB-75/2010-2014. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v *

az Országgyűlés **Fogyasztóvédelmi bizottságának**
2012. május 8-án, kedden 10 óra 17 perckor
a Képviselői Irodaház 562. számú tanácstermében
megtartott üléséről

**A jegyzőkönyv eredeti hitelesített példánya az Országgyűlés Levéltárában megtalálható.*

Tartalomjegyzék

Napirendi javaslat	3
Elnöki bevezető, a napirend elfogadása	5
A gyermekétkeztetés helyzetének fogyasztóvédelmi szempontból történő áttekintése	5
<i>A meghívott vendégek meghallgatása</i>	<i>6</i>
<i>Képviselői hozzászólások</i>	<i>16</i>
Egyebek	28

Napirendi javaslat

1. A gyermekétkeztetés helyzetének fogyasztóvédelmi szempontból történő áttekintése

Meghívott előadók:

Alapvető Jogok Biztosának Hivatala képviselője

Országos Tisztifőorvosi Hivatal képviselője

Élelméztudományi Intézet képviselője

Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal képviselője

Gyermek-egészségügyi Intézet képviselője

Dietetikusok Országos Szövetségének képviselője

2. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Simon Gábor** (MSZP), a bizottság elnöke
Zsigó Róbert (Fidesz), a bizottság alelnöke
Szabó Zsolt (Fidesz), a bizottság alelnöke
Boldog István (Fidesz)
Fejér Andor (Fidesz)
Földesi Gyula (Fidesz)
Dr. Horváth Zsolt (Fidesz)
László Tamás (Fidesz)
Mágori Józsefné (Fidesz)
Örvendi László (Fidesz)
Varga Gábor (Fidesz)
Tóth Csaba (MSZP)
Z. Kárpát Dániel (Jobbik)

Helyettesítési megbízást adott

László Tamás (Fidesz) megérkezéséig Fejér Andornak (Fidesz)
Mágori Józsefné (Fidesz) távozása után Zsigó Róbertnek (Fidesz)
Simonka György (Fidesz) Varga Gábornak (Fidesz)
Spaller Endre (KDNP) Szabó Zsoltnak (Fidesz)
Tóbiás József (MSZP) Tóth Csabának (MSZP)
Ertsey Katalin (LMP) Simon Gábornak (MSZP)

Meghívottak részéről

Hozzászólók

Dr. Bíró Krisztina osztályvezető (Emberi Erőforrás Minisztérium)
Dr. Borza Beáta főosztályvezető (Alapvető Jogok Biztosának Hivatala)
Dr. Bene Beáta előadó (Alapvető Jogok Biztosok Hivatala)
Dr. Martos Éva főigazgató főorvos (Országos Élelmezés- és Táplálkozástudományi Intézet)
Dr. Szabó Enikő helyettes országos tisztifőorvos (Országos Tisztifőorvosi Hivatal)
Henter Izabella dietetikus (Országos Gyermekegészségügyi Intézet)
Dánielné Rózsa Ágnes elnökségi tag (Magyar Dietetikusok Országos Szövetsége)
Zoltai Anna osztályvezető (Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal)
Grélingerné Káposzta Jolán vezérigazgató (Bakony Gaszt Zrt.)
Böröcz Lajos főtitkár (Magyar Vendéglátó Szövetség)

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 17 perc)

Elnöki bevezető, a napirend elfogadása

SIMON GÁBOR (MSZP), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Tisztelt Bizottság! Jó reggelt kívánok! Tisztelettel köszöntöm a Fogyasztóvédelmi bizottság ülésén megjelent képviselőtársaimat, képviselő asszonyt és képviselő urakat, és külön tisztelettel köszöntöm a napirendünk keretében, annak a megtárgyalását segítő kollégákat, illetve az érdeklődő média képviselőit. Egy olyan izgalmas témát tűz a Fogyasztóvédelmi bizottság ma is napirendjére, amely, úgy gondolom, hogy a téma tárgyalásán túlmutató jelentőséggel bír, hiszen gyermekeinkről, az ő étkeztetésükről és az ehhez kapcsolódó egészségügyi, jogi és gazdasági szempontok megtárgyalásáról egyszerre van szó.

De mielőtt ide eljutnánk, a hivatalos bizottsági ülés keretéhez illeszkedően szeretném megállapítani a jegyzőkönyv kedvéért is, hogy a bizottság határozatképes. Ebből adódóan a munkáját el tudja végezni. A mai ülésünk előzetesen kiküldött napirendjében két témát szerepeltettem. Ez a két napirend a gyermekétkeztetés helyzetének fogyasztóvédelmi szempontból történő áttekintése, a második pedig az egyebek. Kérem a bizottság tagjait, amennyiben egyetértenek a napirenddel, azt szavazatukkal is erősítsék meg. *(Szavazás.)* Köszönöm szépen. A bizottság egyhangúlag elfogadta a mai ülésünk napirendjét.

A gyermekétkeztetés helyzetének fogyasztóvédelmi szempontból történő áttekintése

Az első napirend keretében, amely egyébként a bizottság előzetesen elfogadott munkatervében is szerepel, a bizottsági tárgyalás alapjául az alapvető jogok biztosának az AJB-560/2011-es számú 2011 augusztusában készült jelentése szolgál. A bizottsági tárgyalás során eme jelentést alapul véve és köszönve, hogy a bizottsági ülésre anyaggal, tájékoztatóval, háttér-információval készült szervezetek, intézmények, egyesületek képviselői segítséget nyújtottak, azt követően az ő részvételükkel egy érdemi konzultációt fogunk lefolytatni, és a konzultáció végén szándékaink szerint úgy, ahogy minden egyes ilyen napirendnél megtörtént, a bizottság egy ajánlást fogad el az Országgyűlés és a kormányzati szervezetek, szakmai szervezetek irányába. Ezen ajánlás minden érdeklődő számára elérhető lesz, az önk számára is.

A felvezetéshez még egy dolgot engedjenek meg, hogy hozzátegyek. A Gyermekek jogairól szóló ENSZ egyezmény is rögzíti a 24. cikkelyében a gyermekeknek a lehetőség szerinti legjobb egészségi állapothoz való jogát. Ennek része egyébként az is, hogy olyan szolgáltatások legyenek a gyermekek számára elérhetők, amely szolgáltatások az életminőség javításához is hozzájárulnak, és minden, ezen egyezményt aláíró állam kötelezettséget vállalt a tekintetben, hogy intézkedéseket tesznek annak érdekében, hogy a gyermekek egészsége megőrizhető legyen, hogy a rosszul tápláltság ellen képesek legyenek fellépni, valamint a társadalom minden egyes csoportját, a gyermekeket is beleértve megfelelő minőségű információval látják el az egészséges életmód és benne a táplálkozás ügyére vonatkozóan. Tehát a bizottság nem öncélúan vette napirendre ezt a témát, hanem azért, mert úgy gondoljuk, hogy a jövő generációinak az életét befolyásoló kérdések egyikéről beszélünk, ezért külön köszönöm, hogy elfogadták a meghívásunkat.

A bizottság ügyrendjéből adódóan először az előzetesen írásban is jelzett hozzászólóknak fogom megadni a szólási lehetőséget, miután szép számmal jelentkeztek a mai bizottsági ülésen, köszönöm ezúton is a bizottság nevében a felajánlásukat, ezért azt kérem, hogy öt, maximum nyolc percben foglalják össze azokat a legfontosabb gondolatokat, amelyeket a téma kapcsán szeretnének elmondani. Úgy gondolom, hogy az átadott írásbeli anyagok, felkészítő anyagok önmagukért beszélnek. Nagyon sok hasznos információt tartalmaznak, én ezt külön köszönöm önöknek. Ezt szóban kiegészítve, ezt súlyozva vagy

ehhez hozzátéve új információkat, fogom önöket kérni, hogy szóljanak. Aki hozzászólásra jelentkezett, illetve szót kapott, szokásrend szerint azon az oldalon kérem majd, hogy helyet foglaljon. Kell majd egy váltást tenni, hiszen kevesebb hely van, mint ahányan hozzászólnak, ezért azt fogom kérni, hogy mindig ketten-hárman üljenek oda, és így váltsuk a hozzászólói rendet. Akik előzetesen írásban jelezték a bizottság felé, hogy szót kérnek, az alábbi szervezetek képviselői: az Alapvető Jogok Biztosá Hivatalának képviselőjében dr. Borza Beáta vizsgálati főosztályvezető és dr. Bene Beáta, a gyermekétkeztetéssel foglalkozó előadó asszony. Ők ketten fogják kezdeni hozzászólásukkal, hiszen az önök összefoglaló jelentése az, ami az alapját képezi a mai tárgyalásoknak. Az Országos Tisztifőorvosi Hivatal képviselőjében dr. Szabó Enikő helyettes országos tisztifőorvos asszony az, aki szólni fog. Kérem szépen, legyen kedves ön is odaülni, és azt követően az Országos Élelmezési és Táplálkozástudományi Intézet képviselőjében dr. Martos Éva főigazgató főorvos asszony. Őt is tisztelettel kérem, hogy majd oda üljön, és azt követően önöket fogom kérni, nem udvariatságon okán, csak a hely miatt, hogy majd cseréljenek, és engedjenek oda további kollégákat a mikrofonhoz, hogy jegyzőkönyvben is rögzíteni tudjuk a megszólalásokat.

Továbbá a következő hozzászólókat fogom még kérni: a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal képviselőjében Zoltai Anna osztályvezető, az Országos Gyermek-egészségügyi Intézet képviselőjében Henter Izabella dietetikus, Dánielné Rózsa Ágnes elnökségi tag, a Magyar Dietetikusok Országos Szövetsége képviselőjében. Önök további hozzászólási lehetőséggel rendelkeznek, és ezt a kört fogja zárni Böröcz Lajos főtitkár úr, a Magyar Vendéglátó Szövetség képviselőjében. És így az előzetesen felkért hozzászólók, illetve írásban jelzett hozzászólók meg tudják tenni a maguk hozzászólását, meghallgatjuk önöket, azt követően a bizottság tagjai fognak szóláslehetőséget kapni, és érdemben lefolytatjuk azt a konzultációt, aminek a végén az ajánlást elfogadjuk. Mielőtt az ajánlást elfogadnánk, lesz arra mód, hogy önök, akik a felvezetőben megszólaltak, reagáljanak az elhangzottakra úgy, hogy előzetesen jelzik.

Ha mindenki készen áll, és látja, hogy hogy fogjuk a következő másfél-két órát eltölteni, akkor kérem, hogy ennek alapján induljon el a munka, és így, ahogy azt jeleztem, először az Alapvető Jogok Biztosá Hivatalának képviselői kezdik. Mindig fogok szólani, hogy ki a soron következő, önöket az Országos Tisztifőorvosi Hivatal fogja követni. Tessék parancsolni!

A meghívott vendégek meghallgatása

DR. BORZA BEÁTA (Alapvető Jogok Biztosának Hivatal): Tisztelt Bizottság! Hölgyeim és Uraim, dr. Borza Beáta vagyok, az alapvető jogok biztosának munkatársa, és engem ért az a megtiszteltetés, hogy megtisztelő meghívásuknak eleget téve néhány dolgot mondjak a közétkeztetés kérdéséről, hogy került hozzánk, miért vizsgáltuk, milyen eredménnyel és hogyan ágyaztuk ezt be az ombudsmani munka kereteibe. Kérem engedjék meg, hogy egy szót arról is szóljak, hogy miért különösen jelentős – és köszönöm elnök úr felvezetőjét és hangsúlyait – ez a kérdés és nemcsak az ombudsman számára, hanem az itt ülő valamennyi kolléga és szakértő számára is. Nem tudom, tudják-e, hogy a lakosság közel egynegyede gyermekkorú, néhány év múlva a lakosság 100 százaléka lesz ez a most egynegyednyi populáció. Miért fontos az, hogy a közétkeztetésben a lehető legkörültekintőbben járjunk el akkor, amikor a gyerekeink, a fiatalok hétköznapját tesszük teljessé, és miért érdekes mindez az alapvető jogok szempontjából, és miért érdekes mindez a gyerekek iránti gondoskodás felelősségéből?

Az alapvető jogok biztosának 2012. január 1-jétől egy új jogszabály határozza meg a hatáskörét, és a korábbiaktól némiképp eltérve, hangsúlyosabban szerepel ebben, hogy különös figyelmet és megkülönböztetett figyelmet kell fordítania egyéb társadalmi csoportok mellett legfőképpen is a gyerekeink sorsára. A gyermekek jogainak védelmére. Mindazok a

kérdések, amik a gyerekekkel kapcsolatosak, korábban, 2008 óta, 2007 második fele óta professzor Szabó Máté tervei, munkái és programjai között elsődleges, a teljes mandátuma idejére hirdette meg azt a gyerekjogi projektjét, amelynek a vezetője itt van, itt van Lux Ágnes, mögöttem ül, ő segíti a munkámat most is és máskor is. Ez az a hatéves program, ami nagyon sok olyan kérdéssel foglalkozik, ami most nem ennek a bizottságnak a témája, de egyébként jó, ha tudnak róla, a jogtudatosítástól kezdve az iskolákon át, az erőszakon keresztül, és az idei év nagy programja, a gyerekek az igazságszolgáltatásban. Mindezekben belül a tavalyi évben folyt egy olyan program, amely a betegjogokkal foglalkozott, és a betegjogi projektünk kapcsán így a gyerekjogokkal foglalkozó munkacsoporttal együtt végezhetjük azokat a vizsgálatokat, amelyek a gyerekek egészségével foglalkozott. Jelesül és kiemelten nemcsak az egészségügyi ellátás tekintetében, hanem például a gyermekétkeztetés különböző aspektusait vizsgálva. Elnézést, hogy hosszabb volt egy kicsit a bevezető, igyekszem nem túllépni az időt, és nem is szeretnék nagyon részletesen beszélni a jelentésről, hiszen úgy tudom, hogy valamennyi képviselő úr és hölgy ezt megkapta.

Elég részletes ez a jelentés, nagyon sok tekintetben kitér azokra a témákra és azokra a fókuszpontokra, amelyekről jobban átláthatóbbá válik esetleg a gyermekétkeztetés rendszere, illetve szándékaink szerint jobban átláthatóbbá kellett hogy váljon.

Mik a főbb pontok? Azt állapítottuk meg, hogy a szabályozás nem egyértelmű, nincsen megfelelően átfogó, olyan, akár a jogi rendszerben elhelyezhető normainstrumentum, amely teljes körűen szabályozná azt, hogy a gyerekek akár a bölcsődétől 18 éves korukig, akár a diákotthoni ilyen típusú ellátásban, étkeztetési ellátásban részesüljenek. Ezen belül a minőségi és mennyiségi problémák vizsgálata és egyáltalán jelenléte okozott problémát, illetőleg az ellenőrzési mechanizmusok esetleges átfedése, párhuzamossága vagy elégtelen volta. Szóba került, hogy milyen szerep juthat az egész rendszerben az iskolaorvosoknak, a gyerekorvosoknak és a védőnői hálózatnak. Álláspontunk szerint nemcsak, hogy az egyik legjelentősebb feladat hárul rájuk a gyerekeink egészségét illetően, a legközelebb is vannak a közétkeztetés helyszínéhez, már ami a gyermekintézményeket illeti, illetve a közoktatási intézményeket illeti. Az a jogszabályerdő egyébként, ami általában az étkezésről szól, elég sokféle. És itt engedjék meg, hogy kitérjek egy mondatnyit egy másik jelentésünkre, ami a speciális étkeztetéssel kapcsolatban jelent meg, illetve egy harmadikra, ami pedig a vegyes típusú intézmények, az úgynevezett több célú intézmények étkezési rendszerével foglalkozott.

Megdöböntő adatokat tudunk így, a három nagyvizsgálatból összefésülni, összefűzni. Az a legkevesebb, ha azt mondjuk, hogy tulajdonképpen nincs rendben hazánkban ma a közétkeztetés rendszere, hogy akkora egyenlőtlenségek és eltérések vannak a bentlakásos intézmények tekintetében és a nappali ellátást nyújtó, jelesül, az egyszerűség kedvéért most nevezzük közoktatási intézményekben, ez elképesztő. Nem tudom, a képviselő hölgyek, urak tudják-e, hogy a bentlakásos intézményekben több tízezer gyermek él ma. Ezek elég speciális intézmények, lehetnek egyéb iskolaotthoni típusúak is, és egyéb módszertani típusúak is. Ezekben az intézményekben egy jogszabály megállapítja, hogy mekkora az az összeg, ami az egy főre jutó napi élelmiszerköltséget illeti. Ez 642 forint, ha jól emlékszem. A vizsgálataink során feltártuk, hogy létezik olyan intézmény, ahol ezt mindössze közel 400 forintból kell megoldaniuk. Ezek a gyerekek napi 24 órát vannak ezekben az intézményekben, és napi ötszöri étkezést kell ennyi pénzből megoldani. A vizsgálataink során feltártuk, hogy nem egyszer fordul elő az, hogy egy héten belül egyszer kapnak húst ezek a gyerekek és uzsonnára olykor ropit.

Nyilván ez az egyik szélsőség, a másik szélsőségről beszélhetünk, ahol ragyogóan működik minden, az általános iskolákban jó szerződéseket kötnek a fenntartók a különböző élelmiszer-előállító cégekkel, és zökkenőmentes ez a probléma. A mi szempontunkból, az alapvető jogok szempontjából egy kérdés volt a lényeg: létezik-e mindenki számára elfogadható, követhető, a jogbiztonságot segítő normarendszer, létezik-e olyan, a

szakemberek munkáját segítő intézményhálózat, amely akár csak az ellenőrzést vagy ezt a fajta protokollt megfelelő keretek között tudja rendezni, és mindezt nyilván kivetítettük azokra az alapvető jogokra és a gyerekeket körülbástyázó gondoskodási kötelezettségekre, amelyet az állam magára nézve kötelezőnek ismer el.

Végső soron azt állapítottuk meg mind a három jelentésünkben, és itt nem tértem ki a speciális étkezési igényű gyerekekre, ami egy másik, tulajdonképpen harmadik nagy véglet az étkezési struktúrában, tehát azt állapítottuk meg, hogy nincsen megfelelő normarendszer, nincsen megfelelő intézményhálózat, illetve tulajdonképpen megfelelő szakember és tudás rendelkezésre áll, őket kéne valahogy jól összhangba hozni esetleg a jogalkotási technikákkal.

Én itt mindent megelőzően ennyit szerettem volna mondani, és várom a kérdéseiket, és adom át a szót az utánam szóló kollégáknak. Köszönöm szépen a figyelmet.

ELNÖK: Én köszönöm szépen, hogy az időre is ügyelt, és nem kellett jeleznem. Pontosan azért, hogy mindenfajta kényelmetlen helyzetet elkerüljünk, amikor az idő vége felé jár, finoman fogok kocogtatni, és jelezni fogom, hogy körülbelül most van az a szakasz, amikor az utolsó gondolatokat kéne megtenni. Közben szeretném még jelezni, hogy Bíró Krisztina osztályvezető asszony a Nemzetgazdasági Minisztérium részéről szintén hozzászólni kíván. Természetesnek tekintjük, nem is kell róla dönteni, hiszen kormányzati képviselő. A hozzászólási rendben számára is meg fogom adni a szót. Lépünk tovább, ahogy azt jeleztem, az Országos Tisztifőorvosi Hivatal képviselőjében tessék parancsolni.

DR. SZABÓ ENIKŐ helyettes országos tisztifőorvos (Országos Tisztifőorvosi Hivatal): Sok szeretettel köszöntök én is mindenkit. Amiről nagyon röviden szeretnék beszélni, hiszen az anyagot megkapták, amire nagyon szeretném felhívni a figyelmet, hogy ellenőrzéseket végzünk, és ennek a tapasztalataihoz szeretnénk a segítségüket kérni. Jogszabályunk, ami eddig ajánlás volt, a 67/2007-es jogszabály melléklete volt, ez ugye megszűnt, 2011-ben a 62/2011-es jogszabály hatályon kívül helyezte ezt a mellékletet. Nagy örömmel vettem az állampolgári jogok országgyűlési biztosának beszámolóját, hiszen ők kerestek meg, szinte abban a pillanatban bennünket, amikor ez a jogszabály hatályon kívül helyeződött. Különböző panaszok érkeztek hozzájuk, és kértek, hogy mondjunk véleményt, hogy valóban megfelel-e az előírásnak. És mi ott álltunk mindenféle előírás, ajánlás nélkül. Ehhez az országos tisztifőorvos azt a lépést tudta tenni, hogy azon nyomban az OÉTI segítségével megjelentetett egy ajánlás, ami nem jogszabály melléklete, egyszerűen csak az országos tisztifőorvos jelentette meg, illetve egy normatív utasítást a saját kollégáink részéről, hogy ennek alapján végezzék az ellenőrzéseket, tartsák meg a felvilágosítást, adják meg a kellő tájékoztatást a közétkeztetők részére. Ez egy nonszensz helyzet, nem tudunk számon kérni.

Eddig is probléma volt, amíg az ajánlás volt, de jogszabály nélkül...? Azt el lehet képzelni, kimegyünk ellenőrizni, teljesen mindegy, hogy csak észrevétellel érzékszervileg, hogy laboratóriumi vizsgálatokkal alátámasztva állapítjuk meg azt, hogy nem megfelelő az az ételmenü, amit a gyermekek kapnak, akkor nem tudunk semmi kötelezettséget előírni. Megírhatjuk neki, elnézést, hogy így fogalmazok, gyönyörűséges papírokon, hogy mi a probléma, és ők visszaválaszolnak ugyanilyen céges papírokon, hogy nagyon szépen köszönik az észrevételeket, igyekeznek odafigyelni. Ez megoldatlan, és addig, amíg nem kapunk valamilyen jogi lehetőséget arra, hogy igenis felszólíthassuk, kötelezhessük ennek az előírásnak a betartására, addig ez a helyzet továbbra is áldatlan marad. Évek óta ezt jelezzük az OÉTI felmérése alapján, amit utána a kollégánál el fog mondani, ez egyértelmű lesz, erre nem is akarok egyáltalán kitérni.

Amire viszont nagyon fontos lenne kitérni, az, hogy a közbeszerzéseknél, ahol az előbb is elhangzott az, hogy különböző pénzüsszegek vannak, amíg nem kötelező betartani az

ajánlásban foglaltakat, akkor bizony alámennék a pénzeknek, hiszen azt nézik meg, hogy hogy tudják a legolcsóbban kihozni az ételt belőle. Tehát az fogja nyerni a közbeszerzést, aki a legolcsóbb, nem pedig, aki a legnormálisabb minőséget hozza. Tehát ezt is fontos lenne szabályozni, hogy ez egyértelmű legyen mindenhol. Bár hozzá kell azt tenni, ugyancsak az OÉTI felmérései alapján, hogy nem azok a legjobban étkeztetők, ahol a legtöbb pénz van, hanem, aki erre a legjobban odafigyel természetesen.

Amit még fontos lenne kiemelni, azt, hogy nagyon fontos lenne, hogy a kollégáink, amikor ezeket a vizsgálatokat elvégzik, a konyhatechnológiát meg tudják nézni, ott tudjanak lenni, hiszen nagyon sok esetben a konyhatechnológia miatt veszít a táplálék értékéből az az étel, amit ott elkészítenek. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Én köszönöm szépen a nagyon prompt, összefogott gondolatátadást. Ahogy azt jeleztem, az Országos Élelmezés- és Táplálkozástudományi Intézet fog következni, Martos Éva főigazgató orvos asszony.

DR. MARTOS ÉVA főigazgató főorvos (Országos Élelmezés- és Táplálkozástudományi Intézet): Elnök úr, ha lehet, én kérném szépen pluszban azt az időt, amit a helyettes tisztifőorvos asszony megspórolt, tekintettel arra, hogy 15 perccel készültem, de nagyon igyekszem, ígérem, hogy nagyon igyekszem. Tehát köszönöm a lehetőséget, dr. Martos Éva vagyok, az OÉTI főigazgató főorvosa, valóban nagyon régóta foglalkozunk a közétkeztetéssel, már az intézet megalakulása óta. Az a feladat, hogy a gyermekétkeztetés helyzetét mutassam be.

Engedjék meg, hogy elsőként egy szülői levelet olvassak fel. „Két kicsi gyermekem van, akik már óvodába járnak, elszörnyedve tapasztalom nap mint nap, hogy mekkora mennyiségű szénhidráttal tömik őket. A mai reggeli például kakaó, kalács, uzsonna lekváros fehérkenyér. Nemcsak a hozzáadott cukor mennyisége, hanem a felhasznált fehér liszt mennyisége is iszonyatos. Emellett pedig gyümölcsöt, zöldséget, teljes kiőrlésű gabonát elvéve kapnak csupán. Hogyan lehetséges ez, hogyha már évek óta azt hallani, olvasni mindenhol, hogy ezzel alapozzuk meg a felnövő nemzedék egészségi állapotát. Olvastam az ajánlást az óvodás korosztály számára, mondhatom, köszönő viszonyban sincs a valósággal. Mit tegyen egy egyszerű szülő, aki aggódik a gyermekei egészségéért? Menjek az óvodavezetőhöz, az élelmezésvezetőhöz, a polgármesterhez? Amíg nincsenek kötelező alapelvek, csak ajánlások, nem tehetek semmit? Kérem, leveletem irányítsák az arra illetékeshez.”

Azt gondolom, hogy ez a levél magáért beszél. Ha az egészségügyi törvényből indulunk ki, akkor a közétkeztetés feladata az élettani szükségletnek megfelelő minőségű és tápértékű étkezés biztosítása. Ezen túlmenően feladata, hogy megismertesse az egészséges táplálkozást, befolyásolja a helyes táplálkozási szokások kialakulását, és hozzájáruljon az egészség megőrzéséhez.

Hogy ez valóban mennyire történik meg a gyermekétkeztetésben, ezt röviden az elvégzett felméréseink eredményei alapján szeretném bemutatni. 2008-ban az ÁNTSZ segítségével az általános és középiskolákban mértük fel a közétkeztetést, ez majdnem egymillió tanulóra vonatkozott, 997 ezer 170 tanulóra, 3099 iskola, tehát az összes iskola benne volt a felmérésben. Majd 2009-ben az összes óvoda 20 százalékára kiterjedően reprezentatív felmérést végeztünk, ez 75271 óvodát érintett, és itt, ami ennek az érdekessége, hogy nemcsak kérdőíves felmérés volt a közétkeztetőkhez, óvodavezetőkhez, szülőkhöz, hanem laboratóriumi vizsgálatot is végeztünk, amelynek az volt a célja, hogy összevegyük az étlapot az ehhez szükséges, az élelmezésvezetők által adott nyersanyag-kiszabotokat, és megnézzük, hogy ez valóban mennyiben felel meg a valóságnak.

Néhány rövid részlet ebből. Adagolási útmutató sem az óvodában, sem az iskolában nem volt teljes körűen kihelyezve. Ezeket az eredményeket vagy vizsgálatokat az akkor meglévő jogszabályhoz, azaz a 67-es közös rendeletnek az erre vonatkozó ajánlásához viszonyítottuk. Nem volt kifüggesztve, ami eredményezhetett egy olyat, hogy az óvodai közétkeztetés vizsgálatánál a tömeg, tehát az intézetből laboratóriumi vizsgálatra beküldött napi étkezés tömege, amit az óvodásoknak adtak, 62 dkg és 1 kiló 30 deka között váltakozott. A friss zöldség-gyümölcs biztosítása, ami ugye táplálkozási kockázati tényező, ha kevés, az az óvodai vizsgálat alapján átlagosan az összes óvodák felében volt csak megfigyelhető naponta. Ugyanakkor, ha megnéztük, hogy ez hogyan függ össze a normával, és a normát tizedekre osztottuk, ott van önöknél az előadás kivonata, sajnos nem volt lehetőség vetíteni, a normát tizedekre osztottuk, akkor nagyon jól látszik, hogy nincs szoros összefüggés a norma és a napi zöldség-gyümölcs biztosítása között. Magyarul alacsony normánál is biztosítanak egyes óvodákban ugyanannyi zöldséget, gyümölcsöt, mint magas normánál és fordítva.

Folyadékpótlást vizsgáltuk az óvodákban, igen gyakori a cukrozott tea, a tej továbbcukrozása, a rostos gyümölcslé továbbcukrozása és így tovább. Tehát azt lehet megállapítani, hogy az óvodák 40 százalékában nem megfelelő italokat biztosítanak. Ha megnézzük a tíznapos nyersanyag-felhasználást, ami szintén ennek a rendeletnek a része, akkor az átlagos száraztészta-felhasználás például – ugye ez egy igen-igen olcsó élelmiszer, a táplálkozás-egészségügyi haszna nem tekinthető egyértelműnek – átlagosan 200-220 százalékos volt. Magyarul az ajánlásban szereplő két és félszerese, de volt olyan óvoda, ahol 6-8-szorosát adták az ajánlásnak. Hát nyilvánvalóan olcsóbb.

Ugyanakkor a gyümölcsök esetében 76 százaléka volt az ajánlásnak, volt olyan óvoda, ahol egyáltalán nem volt naponta gyümölcs, volt, ahol kétszeres.

Egy mintaétrendből idéznék, ami úgy néz ki, például egy napra: reggeli, tízórai tejberizs, kakaó, ebéd kenyérleves, tejföls csirkepörkölt, tészta, másik nap reggeli kakaós csiga, forralt tej, ebéd ... nem sorolom tovább, tehát a tésztaételek megjelenése meg a kenyérleves nem tudom igazándiból, hogy mit jelent. (*Mágori Józsefné: Rántott leves.*) Ha továbbvizsgáljuk a kockázati tényezőket, akkor az óvodai közétkeztetésben biztosított ételek sótartalma több, mint háromszorosa annak a két grammnak, amit az óvodás korosztálynak biztosítani lehet. Ennek oka a nyersanyag-válogatásban rejlik részben, részben a konyhatechnológiában, a sótartalmú ételízesítő és só együttes használata 727 főzőkonyhából 711-ben jellemző volt. Tehát nem véletlen, hogy ezt az értéket kaptuk.

Ha megvizsgáltuk az óvodai étrendet laboratóriumban abból a szempontból, hogy a legfontosabb táplálkozási kockázati tényezők milyen szempontból vannak jelen, és azt néztük, hogy van-e olyan óvoda, ahol megfelelő mennyiségű a tej vagy tejtermék biztosítása, nem túl sós az étel és nem túl zsíros, ha ezt a hármat együtt néztük, nem volt ilyen óvoda. Tehát olyan, aki ennek a három szempontnak együtt megfelelt volna, nem volt.

A menzánál, az iskolai felmérésnél is azt látjuk, hogy a bő zsírban sült ételek a tíz nap alatt igen gyakran fordulnak elő, teljes kiőrlésű gabona alig, friss zöldségfélék is ritkán. Szó esett az ombudsmani beszámolóban a speciális étkeztetésről. Itt a helyzet még sokkal tragikusabb, a diétás étkeztetés biztosításánál azt látjuk, hogy az óvodák 52 százalékában van csak meg, illetve az iskoláknak csak a 16 százalékában. Ugyanakkor az óvodák esetében például a tejcukorérzékenyek aránya 23 százalék, a tejfehérje-allergiásoké 28 százalék, a lisztérzékenyeké 16 százalék, és így tovább, magyarul ezekben az esetekben a gyerekek lehetősége a normál étkeztetésben részt venni gyakorlatilag nincs, mert ha abban részt vesznek, megbetegednek.

Tehát megállapíthatjuk azt, hogy az óvodai közétkeztetés egyáltalában nem oldja meg a diétát, a cukorbeteg esetében 75 százalékban nem oldja meg, a tejcukor-érzékenység esetében 67 százalékban, a lisztérzékenység esetében 70 százalékban és így tovább. Ugyanakkor, ha az elhízáshoz vezető tényezőket nézzük, akkor igen gyakori, hogy

kisétkezőként – ugye az óvodában az előírások szerint háromszori étkezést kell biztosítani – igen gyakori a nutellás, mogyorókrémes, lekváros kenyér, tehát magyarul, amit itt a szülő jelzett, abban teljesen igaza volt. Volt olyan, ahol tíz nap alatt ez nyolcszor is megjelent, és a zsíros, tepertős, margarinos kenyér a tíz nap alatt volt, ahol nyolcszor is megjelent kisétkezőként. Tehát azt lehet mondani, hogy a gyereketkeztetés nem elég változatos, a kényelmi élelmiszerek felhasználása igen nagy, helytelen a nyersanyag-felhasználás, nem felel meg a korcsoport igényeinek, az étkeztetés körülményei sem megfelelőek, és a diétás oldal megoldatlan. Tehát azt mondhatjuk, hogy nem tesz eleget az egészséges táplálkozás követelményeinek.

Miért probléma ez? Azért probléma, mert a táplálkozásfüggő betegségek felelősek Magyarországon az összhalálozás feléért a szív-érrendszeri, és további 20 százalékban a daganatos megbetegedésekért. Gyerekeknél, az elmúlt évben vizsgálatok szerint minden negyedik hétéves lány és minden ötödik hétéves fiú túlsúlyos vagy elhízott. Ezek a gyerekek 80 százalékban kövér felnőttek lesznek, miközben a magyar lakosság kétharmada már most is túlsúlyos és elhízott. Tehát azt lehet mondani, hogy a közétkeztetés táplálkozási kockázatot jelent, a közétkeztetés átalakulása nélkül a táplálkozásfüggő betegségek nem csökkenthetők.

Csináltunk a tárca felkérésére egy cselekvési tervet Magyarország táplálkozási politikájához, itt mindig a dátumot alakítgatjuk. Ennek az első pontja, hogy a közétkeztetés egészségessé tételéhez önálló rendelet kell. Ez kormányzati elfogadásra vár. A rendelettervezetet elkészítettük, háromszor volt érintetti egyeztetés a rendelet ügyében.

És végül engedjenek meg zárszóként egy másik szülői levelet, ami azért riasztó, mert ez már nem az óvodáról szól, nem az iskoláról szól, hanem egy bölcsődés anyuka írta. „A kétéves kislánnyal most ősszel kezdtük a bölcsődét, abban szeretnék segítséget kérni, hogy a bölcsődei étkeztetésre vonatkozóan van-e valamilyen rendeleti előírás, amit kötelezően alkalmazni kell. Én itthon hiába próbálom a kislányomat az egészségesebb táplálkozásra szoktatni, a bölcsődében nem ezt az elvet követik. Tízórai gyanánt keveslem, nem értem, hogyan lehet tízórai a gyerekeknek cukros italokat adni. Az én kislányom visszaadja, hogy nagyon édes, nem kéri, így tízóraitra sosem kap semmit, és ezek után még vízzel sem kínálják meg. Segítségét szeretném kérni, hogy van-e esetleg valami törvény vagy rendelet, amivel kötelezni lehet őket, hogy legalább valami gyümölcsöt adnának tízóraitra vagy bármi mást mint cukros üdítőt.” Köszönöm a figyelmet.

ELNÖK: Én köszönöm a megértését. Még egy hozzászóló idejéből is adtunk át egy keveset, de nagyon tanulságos, és önmagáért való megjegyzések voltak. Most annyit hadd kérjek, hogy beékelődne a sorba – és szeretnék finom korrekciót tenni, az Emberi Erőforrás Minisztérium képviselőjében – Bíró Krisztina osztályvezető asszony, azt hiszem, jól mondtam az új minisztériumelnevezést. És azt követően az eredeti sorban haladunk.

DR. BÍRÓ KRISZTINA (Emberi Erőforrás Minisztérium): Köszönöm szépen, elnök úr, hogy lehetőséget biztosítottak a minisztérium egészségügyi államtitkársága számára is, hogy néhány gondolatot megosszon a témában önökkel, illetve a bizottsággal. Én szeretném elnök úrnak és a bizottságnak a figyelmét felhívni, illetve tájékoztatni arról a rendelettervezetről, amely a minisztérium előkészítésében, illetve a minisztérium hatáskörében előkészítés alatt áll. Ez a rendelettervezet, ugye volt arról szó korábban, hogy egy jelentősen hiánypótló jogszabály, hiszen a korábbi ajánlások, amelyek ajánlások formájában léteztek, az elmúlt évek megmutatták azt, hogy ezek az ajánlások nem tudták betölteni azt a szerepet, amit kellett volna, hiszen kötelező jogi erejük nem volt.

Az OÉTI és az OTH koncepciója alapján előkészítés alatt áll egy olyan rendelettervezetünk, amely gyakorlatilag a közétkeztetésben, elsősorban a gyermekétkeztetésben az egészségügyi ellátórendszer intézményeiben, illetve a szociális

intézményekben étkeztettek számára adja meg azokat az előírásokat, amelyek részben a régebbi ajánlásokon alapulnak, illetve azokat aktualizálják, de azokon jóval túlhaladva és egy másfajta szemléletet próbálnak érvényesíteni, hiszen nem elegendő már csak a napi tápanyag- és energiabeviteli értékek megadása, nagyon fontos jelenleg a sóbeviteli értékek meghatározása, amelyeket a rendelettervezet tartalmaz korcsoportos bontásban naponta, a maximum megengedhető sómennyiségeket. Ezenkívül tartalmaz egy ételkészítési gyakorlaton alapuló rendeletet, tehát megmondja azt egyszerűen mondva, hogy miből mennyit, mit hányszor lehet egy tíznapos intervallumban felhasználni a közétkeztetésben. És van egy tiltott ételkészítési gyakorlat is gyakorlatilag, ahol például az energiatalok is odatartoznak, amiket nem javasolunk, illetve tiltunk felhasználni.

Ez a rendelettervezet a diétás étkeztetés tekintetében is ad előírásokat, tehát azoknak a gyermekeknek és felnőtteknek, akik igazoltan táplálékallergiában szenvednek, az ő étkeztetésük tekintetében is határoz meg előírásokat. Tehát azt gondolom, hogy ez egy rendkívül előremutató és jelentősen hiánypótló rendelettervezet, és olyan részletelőírásokat tartalmaz, amelyeket ilyen szinten, tehát egy tárcarendelet szintjén javasolunk megoldani, és kezelni. Azt szeretném kiemelni, hogy egy rendkívül jelentős és talán egyedülálló társadalmi egyeztetés és párbeszéd már lezajlott ennek a tervezetnek az egyeztetése során ebben az évben és az elmúlt év végén, ami tényleg példaértékű, hiszen a koncepciót gyakorlatilag az OÉTI, az OTH és a tárca is nagyon széles körben, az érintettekkel, nemcsak kormányzati szervekkel, hanem szakmai szervezetekkel is egyeztetette. Tehát gyakorlatilag az itt jelen lévő meghívottak is tudatában vannak, illetve ismerik ennek a rendelettervezetnek a szakmai koncepcióját. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Látom, hogy közben helyet foglalt Zoltai Anna osztályvezető asszony, a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal képviselőjében. Övé a szó.

ZOLTAI ANNA (Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal): Tisztelt Bizottság! Szeretettel köszöntöm önöket a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal nevében. Én ebben a hivatalban a vendéglátás és étkeztetés-felügyeleti osztályt vezetem immáron ötödik éve. Az alapvető jogok biztosának tavaly tavaszi megkeresése alapján hivatalunk is adott egy háttéranyagot, most is adtam egy háttéranyagot, úgyhogy az adatokra ebben az anyagban lehet rátekinteni.

Nem végeztünk gyermekétkeztetés témában országos vizsgálatot, viszont a megkeresés alapján soron kívül öt megyéből kértünk be adatokat. Ezt az összegzést, amit az alapvető jogok biztosának elkészítettünk, továbbra is fenntartjuk. Néhány aktualitást szeretnék azonban aláhúzni és kiemelni.

A legfontosabb kiemelni, hogy a 2008. évi XLVI. törvény az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről 2008. szeptember 1-jével tette lehetővé, hogy hatóságunk a teljes élelmiszerlánc felügyeletét vizsgálja, így az ételkészítéssel foglalkozó létesítmények felügyelete ekkor került hozzánk.

Szeretném felhívni a figyelmet arra, hogy az alapvető jogok biztosának megállapításai között a hatóságok párhuzamos tevékenységére vonatkozó megállapítás nem helyes. Ugye ezt javasoljuk, hogy javítsák ki, ugyanis a mi hatóságunk nem végez az étkeztetésben tápanyagnormák ellenőrzésére vonatkozó feladatellátást, mi az élelmiszer-biztonsággal foglalkozunk. Ennek a munkának a során kockázatalapú létesítmény-ellenőrzéssel dolgozunk, amelyik az adottságait veszi figyelembe a létesítményeknek. Ez az épületek, berendezések, az ellátottak körét, hogy mennyire esendő vagy fogékony egy betegségre, az előállított ételek mennyiségét és az ellátottsági korlátokat. Közétkeztető létesítmények száma a tavalyi jelentéseink alapján úgy néz ki, hogy főzőkonyha 4026 darab volt, míg tálalókonyha több,

mint 5000, 5242, így összesen 9267 ilyen létesítmény van, amiről beszélni lehet. Ezeknek a kockázatalapú hatósági ellenőrzése, úgy látni az adatokból, meg lehet tekinteni a háttéranyagban, jó arányban megtörtént a hatóságunk részéről.

A leadott anyagunkkal kapcsolatban néhány dolgot szeretnék kiemelni. Gyerekétkeztetés vonatkozásában az elmúlt években megállapítható egy javulás nélküli szinten tartó állapot, csak a legszükségesebb állagmegóvások történnek meg, és ami nagyon érdekes és fontos, hogyha vállalkozók üzemeltetik a főzőkonyhát, akkor az épületre csak a legszükségesebbet fordítják rá, hosszú távon nem gondolkodnak, mert ötvenként újra kiírják a pályázatokat, ezért ezek az állagmegóvások hiányt szenvednek.

Az is megfigyelhető, hogy a dolgozói létszám alacsony, a legszükségesebb minimálbőven foglalkoztatott létszámmal dolgoznak, és ez ételbiztonsági kockázat is, mert egy dolgozó több ételbiztonsági szempontból nem elfogadható feladatot is ellát.

Jellemző az olcsó alapanyagok kedvező árú beszerzése, ami nem jelenti azt, hogy ez nem biztonságos, de nyilván egy silányabb minőségű alapanyagból silányabb minőségű ételbiztonság állítható elő. Ami nagyon fontos jellemző, a kényelmi termékek használata. Ennek részben a munkaerő-gazdálkodás az oka, a másik meg, hogy már a főzőkonyhák nincsenek ellátva azokkal a helyiség- és eszközszükségletekkel, amelyek az előkészítést igénylő zöldség-gyümölcs, hús felhasználásával együtt járnának.

Megfigyeltük azt is, hogy fokozottan csökkent a főzőkonyhák száma összevonásokkal, régiós ellátásokkal. Sajnos olyan is előfordul, nem örülök neki, a fővárosban van kilencezer adagot főző gyermekétkeztetési főzőkonyha, amelyik akár 80-100-120 km távolságra is szállítja az ételt. Ez komoly ételbiztonsági kockázat.

Némi előrelépést látunk a diétás étkeztetés ellátása terén, de korántsem az igényeknek megfelelő léptékben. Viszont nagyon jó az ételbiztonság nyomon követése és a dokumentálási háttere.

A gyermekétkeztetést érintő panaszok száma nem haladja meg az ételbiztonsági lánc egyéb területeiről jelentkező panaszok számát, viszont ezek a panaszok többnyire az ételek minőségére, mennyiségére, hőfokára és higiéniai hiányosságokra vonatkoznak. Ilyenkor mi mindig végzünk ételbiztonsági vizsgálatokat. Ezek többnyire elfogadhatók azonban az eredmények végzetével.

Új jelenségre szeretném felhívni a figyelmet. Új, főváros környékén és fővárosban elterjedő jelenség vagy új gyakorlat, hogy a közétkeztetés igénybevétele helyett a szülők egyadagos házhoz szállítást rendelnek meg a gyerekeknek az iskolába, az általános iskola magasabb osztályaiba. Ennek infrastrukturális hátterét – mikrohullámú sütők beszerzését, illetve evőeszközöket is – ők biztosítják. Ennek a szabályozását még megoldandó feladatnak minősítjük.

Ugyanilyen tapasztalataink voltak a tavalyi nyári tábori étkeztetés vizsgálata során is. Nagyon sok esetben a táborvezetők egyadagos ételek házhoz szállítatásával oldották meg a gyerekek étkeztetését. Tavaly vizsgáltuk a nyári táborok étkeztetését júliusban két hétre. Összességében azt lehetett megállapítani, hogy csökkent a táborozásban részt vevő gyerekek száma, viszont a táborozási étkeztetők 71 százaléka megfelelő ételbiztonsági feltételekkel működött, 20 százaléka kis hibával, de megfelelően működött, és nem volt a káptalanfüredi tábort leszámítva ételbiztonsági megbetegedés tavaly a nyári táborokban.

Az ételmérgezések számát az anyagban meg tesszenek találni. Ha megnézik a számokat, akkor lehet látni, hogy közétkeztetésben fordulnak elő leginkább ételmérgezések, és ebből például tavaly 19 alkalommal volt gyermekétkeztetésben ételmérgezés 640 megbetegedéssel. Ez, ha figyelembe vesszük az étkezések számát meg az étkezők számát, nem egy jelentős szám, de nyilván ennyi sem lenne jó.

Eredményekről, pozitív változásokról is szeretnék beszámolni. A legfontosabb eredménye ennek az ágazatnak, hogy tavaly megjelent a 62/2011-es VM-rendelet, amelyik a

vendéglátó termékek előállításának és forgalomba hozatalának élelmiszer-biztonsági feltételeit rögzíti. Korszerűbb, EU-konform, az uniós joghoz csatlakozó és sokkal rugalmasabb rendelet lett, mint az előző. Ezzel lehetővé vált az 1317/2011-es kormányhatározat által előírt útmutató a vendéglátás és étkeztetés gyakorlatához, tehát, hogy ez elkészüljön, el is készült, ez az útmutató a hivatalunk honlapján, illetve a Vidékfejlesztési Minisztérium honlapján ingyenesen letölthető, hozzáférhető. Nagyon fontos, hogy ez az útmutató széles társadalmi konszenzus alapján született meg. Valamennyi, a szakmában jelen lévő hazai civil szervezet képviselője részt vett ebben a munkában.

Ami még érdekes, hogy részt veszünk az Egészséges helyi termékeket a közétkeztetésbe tárcaközi bizottság munkájában, és az élelmiszerlánc-felügyeleti törvény legutóbbi módosításával lehetővé vált, hogy az ételfertőzést, ételmérgezést okozó közétkeztetők a jogsértők listáján nyilvánosságra kerüljenek.

Néhány gondolatot is szeretnék a megoldásokról mondani.

ELNÖK: Kérem szépen, fókuszáljunk az egy vagy két gondolatra, mert bőven túlléptük már az időt kétszeresen is.

ZOLTAI ANNA (Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal): Jó. Javasoljuk a közbeszerzési rendszerek felülvizsgálatát, a szakképzés áttekintését élelmezésvezetők, szakácsok vonatkozásában. A 14 év alattiak esetében a tanrendbe beiktatni az ebédet, ezzel az étel elfogyasztására fordított idő, illetve a megfelelő napszakban elfogyasztott étel kerülne jó helyre. A nemzeti higiéniai útmutató kiadása és eljuttatása minden érintetthez nagyon fontos lenne, ehhez kérnénk segítséget.

ELNÖK: Köszönöm szépen a megértését. Kérem a hölgyeket, hogy ezt respektálják nekünk, hogy nagyon sok megszólalásnak szeretnénk ma lehetőséget biztosítani, és azt követően a bizottság tagjai még a saját véleményüket is szeretnék önökkel megosztani. Az Országos Gyermek-egészségügyi Intézet képviseletében Henter Izabella dietetikus, majd a Magyar Dietetikusok Országos Szövetsége képviseletében Dánielné Rózsa elnökségi tag következik. Önöket meghallgatjuk, utána Böröcz urat, és utána lezárjuk a felvezető kört.

HENTER IZABELLA (Országos Gyermek-egészségügyi Intézet): Köszönjük szépen a lehetőséget. Intézetünk körülbelül ötven évvel ezelőtti kutatás után végzett először a bölcsődei étkeztetés kapcsán vizsgálatot. Nagyon fontos volt azt megnéznünk, hogy a helyben főzés és a kiszervezés hogyan alakult az utóbbi időkben. Gyarapodott a kiszervezés száma, ugyanakkor ez most nagyon friss, ezt nem küldtem el, de egy diplomamunka született az idén a táplálkozástudományi mesterszakon, és ott vizsgálták azt, hogy van-e összefüggés a kiszervezett élelmezés, illetve a helyben főzés és annak a minősége között. Nem feltétlenül találtunk összefüggést, viszont ott igen, hogyha van felelőse az étkeztetésnek, élelmezésnek, akkor ott mindig jobb volt az élelmezés minősége attól függetlenül, hogy ez kiszervezett vagy helyben főzött. Azt gondolom, hogy ez talán érdekes.

Nagyon fontos lenne, hogy az életkor-specifikus étrend megjelenjen, nemcsak a kiszabatokban, hanem, amikor az az asztalra kerül a gyerekeknél. Az élelmezési normát, illetve a dolgozói minimumfeltételeket valahogy szabályozni kellene.

A dietetikus szakemberről hadd mondjam el, mert nem tudok ettől elszakadni, hogy mi egészséges étkeztetéssel is foglalkozunk. Mindig az az érzésem, hogy azt hiszik, hogy mi csak a cukorbetegekkel és az elhízottakkal. Nem! Magyarországon körülbelül kétezer dietetikus van, jó lenne, hogyha őket tudnánk bevonni ezekbe a munkákba.

Nagyon fontos lenne, az előbb is elhangzott a ÉBIH részéről, hogy a kompetenciák, tehát, hogy ki, milyen feladatot végez, hogy a végzettségének megfelelően járuljon hozzá a

minőség javítását, például az, hogy a védőnő kollégákat nagyon nagyra becsülöm, de hogy ő ítél meg egy iskolai étkeztetést, vagy az iskolaigazgató írja alá az étlapot, ez azt gondolom, hogy nem biztos, hogy a megfelelő eljárás.

Az anyagkiszabotokat vizsgáltuk, ez nagyon érdekes, és talán kevés helyen történt meg, de a szabályozás hiányosságát ezzel nagyon jól reprezentáltuk, hogy volt olyan a cukor- és a liszt-kiszabotnál, hogy az egyik helyen tízszeres volt a másiknak. Ahol egy dekát szabtak bele tíz adagba, a másik helyen tíz dekát, tehát nagyon fontos lenne ezt valóban meghatározni.

A szélsőséges táplálkozási szokások megjelenését fontos lenne valamilyen szinten keretek közé tenni. Tehát vegán, vegetáriánus, mindenféle update-k és egyebeknek a gyerekeknél való alkalmazását keretek közé kellene szorítani.

Fontos lenne talán még a családi napköziknél is egy kicsit körülnézni. Több, mint ezer családi napközi van, ami azt jelenti, hogy tízezres nagyságrendben gyerekeket lát el, és ennek az ellenőrzése nem tudom, hogyan valósul meg, tehát ezt érdemes lenne megnézni. És akkor én is jelzem megint, hogy a dietetikának, a humán táplálkozásnak nincsen szakfelügyelete, illetve a dietetika és humán táplálkozási szakmai kollégium vezetője én vagyok, nagyon szívesen felajánljuk ilyen kérdésekben mindenkinek a segítséget. Köszönöm.

ELNÖK: Nagyon köszönöm, és a segítségét is köszönöm. Máris adjuk tovább a szót.

DÁNIELNÉ RÓZSA ÁGNES (Magyar Dietetikusok Országos Szövetsége): Tisztelt Bizottság! Hölgyeim és Uraim! Nagyon köszönöm a megtiszteltetés, hogy a Magyar Dietetikusok Országos Szövetsége nevében egy kicsit a dietetikusok szerepét kihangsúlyozzam a közétkeztetésben. Hiszen mint ahogy korábban hallottuk, a dietetikus nemcsak betegélelmezéssel, hanem egészséges táplálkozással is foglalkozik, így kerül a közétkeztetésbe, illetve így is kerül a közétkeztetés látókörébe. Tudjuk azt is, hogy az egészséges táplálkozás nemcsak az iskolákban, hanem a családokban is történik, tehát ez egy közös feladat, mindkét fél felelős a gyermekek egészséges táplálkozásáért, és közösen segíteni kellene egymást.

Amit a dietetikusok tudnak adni az egészséges táplálkozás, a prevenció területén, és nem veszik figyelembe, felajánljuk az oktatás területén a részvételünket, illetve, ami konkrétan a közétkeztetést érinti, az étrend tervezésében, az étrendek felülvizsgálatában vennék részt, illetve kellene, hogy részt vegyünk sokkal nagyobb erővel. Hiszen számos esetben előfordul az, hogy az étlapokat nem hozzáértő emberek tervezik, írják alá. Raktárvezetőtől kezdve szakácsig, iskolaigazgatóig, tehát aki táplálkozás-egészségüggyel tud foglalkozni, szakember nem vesz részt az étrendtervezésben számos esetben, illetve, ahol van élelmezésvezető, neki sincsen minden esetben szakmai végzettsége.

Amit különösen kiemelnék, a speciális étrendeket, a diétás étrendeket, hiszen nagyon sok táplálkozásallergiás gyermek van már bölcsődés korban, óvodás korban is, és az ő ellátásuk nagy feladatunk. Nagy jelentőségű. Ami a mai napra jellemző, hogy az ő esetükben az étrendek tervezésénél a táplálékallergén anyagokat ugyan kivonják az étrendekből, de nem gondoskodnak a koruknak, fejlődésüknek megfelelő tápanyagok pótlásáról, helyettesítéséről.

Az, hogy miért van szükség a rendeletre, az előttem elhangzottak nagyon jól részletezték, akár az OÉTI részéről a főigazgató, illetve az OGYEI részéről Henter Izabella kiemelte a táplálkozás-egészségügyi szerepét az új közétkeztetési rendeletnek.

Mivel előttem nagyon sokat elmondtak az én mondandómból, meg is köszönöm a szót és a figyelmet.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Örülök, hogy egymást kiegészítve tovább tudják vinni az információknak az átadását. A felvezető kör utolsó hozzászólójaként, mielőtt a bizottság a vitát megkezdené Böröcz Lajos főtitkár úrnak adom meg a szót, a Turisztikai és Vendéglátó

Munkaadók Országos Szövetsége részéről. Szintén hasonló rövidséget kérek, mint ahogy a hölgyek is ezt megtették, azt követően a bizottság tagjaié a szó. Tessék parancsolni!

BÖRÖCZ LAJOS (Turisztikai és Vendéglátó Munkaadók Országos Szövetsége): Köszönöm szépen a szót. Igyekszem tényleg rövid lenni. Azért is kértük mi a szót, hogy jelezzük, hogy itt a felkért hozzászólók között hivatalok, intézetek voltak elsősorban, mi pedig úgy gondoljuk, hogy ez egy jóval komplexebb kérdéskör, ezért azt szeretttük volna hangsúlyozni a hozzászólásunkban, hogy ne csak a dietetikai megközelítése legyen, hanem a problémakör teljes komplexitása kerüljön figyelembe vételre. Tehát itt is ennek a legtöbb fázisa elhangzott már, de ugye idetartozik a tanrend kérdése, a fizikai aktivitás kérdése, az eszközrendszer kérdése, azoknak a körülményeknek a megléte, hogy mennyire tudunk egy tisztességes helyen étkezést adni az abban étkező gyermekeknek. A közbeszerzés is szóba került, hogy jellemző. Sajnálatos módon a legalacsonyabb ár kérdésköre még európai szinten is, de idehaza is egyre inkább témává válik, hogy ehelyett helyesebb lenne a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlatok figyelembevétele, ahol a minőségi kérdések is nagyobb szerepet kaphatnak.

Probléma a finanszírozás. Tudjuk, hogy a legtöbb esetben önkormányzatok a megrendelői ennek a szolgáltatásnak. Egy ilyen kis színesem nekem is van, ugye volt olyan önkormányzati képviselő, aki odafordult az illető konyhavezetőhöz, és kérte, hogy ne főzzenek már ennyire jól, mert akkor túl sok a befizető, és ez komoly pénzügyi gondokat okoz az adott önkormányzatnál.

Annak jegyében, hogy ezt a komplex problémakört mi megoldjuk, úgy gondoljuk, hogy az összefogás szükséges, az előttem szóló jó néhány intézmény képviselőjével a párbeszéd bizonyos szinten zajlik is. Ennek jegyében készült el a mi zöld könyvünk tavaly ősszel, amit az országgyűlési képviselőknek is megküldtünk. Úgy gondoljuk, hogy van egy olyan szakmai tudás a mi cégeinknél, aminek a felhasználása nélkül egy hatékony rendszert nem nagyon lehet kialakítani. Ezért is örültünk éppen ennek az elküldött anyagnak, amit ebben a szakmában dolgozó munkaadók és munkavállalók képviselői, ágazati párbeszéd bizottsága küldött meg a múlt héten, egy pozitív választ kaptunk Lázár János frakcióvezető úrtól is és ő javasolta, hogy ezt a megkezdett párbeszédet a megfelelő népjóléti, vidékfejlesztési, egyéb kabinetekkel folytassuk. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Én köszönöm szépen. Nagy figyelemmel, türelemmel hallgatta a bizottság a felvezető gondolatokat, és pontosan a téma iránti érzékenység miatt is köszönöm, hogy ilyen nagy szakmai odaadással tették meg ezeket a felvezetéseket. Ilyenkor van lehetőség arra, hogy a bizottság tagjai, a bizottságban dolgozó frakciók saját maguk, frakciójuk álláspontját elmondják. Ennek a rendje szerint felváltva kormánypárti, ellenzéki képviselők, majd egy idő után a létszámtól függetlenül folyamatosan mindenki, aki szólni kíván, szót fog kapni.

Azt követően adok arra lehetőséget különösen indokolt esetben, hogyha reagálni kívánnak, ha a reakció arra irányul elsősorban, ami önöket kérdésként vagy megjegyzésként illette. A végén pedig egy elnöki összefoglalót követően az ajánlás elfogadására fogunk sort keríteni. Ennek jegyében akkor először dr. Horváth Zsolt, aztán jómagam, aztán Boldog István úr, és így fogunk sorban haladni.

Képviselői hozzászólások

DR. HORVÁTH ZSOLT (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Kedves Vendégek! Én magam az Egészségügyi ellenőrző albizottságot vezetem, és egy évvel ezelőtt ugyanezzel a témával foglalkoztunk. Ezért a terület jelenlegi állapota nem volt ismeretlen a számomra. Én magam voltam az egyik kezdeményezője ennek

a bizottsági ülésnek, és külön köszönöm az elnök úrnak, hogy egy külön ülést szántunk erre az egyébként fontos témára.

Azzal szeretném kezdeni, hogy a mai gyerekek, a gyerekeink, akik most megszületnek, arra születnek, hogy száz év feletti kort éljenek meg. A korunk egészségügyi lehetőségei, országunk gazdasági lehetőségei ezt biztosítják a számukra, hacsak menet közben el nem rontjuk.

Itt az előbb fogalmazta meg az Nemzetgazdasági Minisztérium képviselője, hogy silány alapanyagból silány ételt lehet készíteni. Tudom, hogy alapaxiómáknak tűnik, de az ember egy nyitott rendszer, abból van, amit megeszik, és belelegzik. Azt gondolom, hogy ezek után tulajdonképpen hogy a gyermekeinknek a tudásunk szerinti legjobb élelmiszereket kellene biztosítani, és Magyarországon ilyen tekintetben kiváló és jó tudás van, ezt önök is láthatják, ez, azt gondolom, nem kérdés, tehát a továbbiakban a politika feladata pusztán formalitásnak tekinthető. Oldja meg, szokta mondani az édesapám, amikor egyértelmű feladat van, oldd meg! Nos, egyetértve az előttem szólókkal, egy korábbi, mondom közel egy évvel ezelőtti ülésünknek is az volt a konklúziója, ezt egyébként az egészségügyi tárca felé egy leiratban jeleztük, és örömmel nyugtázom, hogy készül az a rendelettervezet, amelyik ezt a táplálkozással kapcsolatos normáknak, szabályoknak a kikényszeríthető változatát, tehát a betartatható változatát készíti elő. Azt gondolom, hogy ez egy előrelépés. Remélem, hogy hamarosan hatályba is fog lépni. Tehát jogszabályok hiánya, valóban, úgy, ahogy ezt az ombudsman munkatársai megállapították, valóban így van.

Hasonlóan, ahogy az Nemzetgazdasági Minisztérium képviselője elmondta, a közbeszerzések bizonyos értelemben nem optimális helyzetet eredményeznek, mert nem a megfelelő eredményre koncentrálnak. Ha ezt a kérdést kizárólag a legolcsóbb ajánlattevő szintjén értelmezzük, akkor a végeredmény egy silány minőségű élelmiszer lesz, és nem is hibáztatom azokat, akik egyébként ezt állítják elő, hiszen az elvárás velük szemben, a közbeszerzéseken velük szemben támasztott elvárás ez.

Ugyanakkor, ha ez a felülvizsgálat megtörténik, ez is jó. Engedjék meg, hogy egy kicsit ilyen focista hasonlattal mondjam el, szóval nem hiszek abban, hogy ezen a területen egy igazi bombagólt lehet rúgni. Azt hiszem, hogy sok kis pici góllal lehet ezt a meccset megnyerni, és ezek a meccsek, bár az Országgyűlés megteheti a maga részét, a kormányzatnak meg kell tenni a maga részét, ezek helyben dőlnek el. Itt valaki elmondta, elnézést kérek, olyan sokan mondták el, és hála istennek én már sokszor hallottam önöket elmondani, tehát nem mindig tudom pontosan, hogy mikor és ki mondta, de valamelyikőjük elmondta, hogy összefüggést igazából nem abban találtak a diplomamunka kapcsán, hogy kiszervezett-e a konyha vagy pedig saját kézzel tartott, hanem abban, hogy van-e olyan ember, aki sajátjának érzi ezt a konyhát és ezt a kérdést, és helyben folyamatosan tudja ellenőrizni. Ez az én saját tapasztalatom is. Kecskeméten egy szociális rendszert üzemeltettem, annak a konyháival személyesen találkoztam, és a problémáival magam is személyesen szembesültem. Azt gondolom, hogy a megfelelő szakemberek megfelelő helyre kerülve az étkeztetést készítő cégek vezetőivel, tulajdonosaival egy hosszas tárgyalásos úton egy közös akarat irányába fogják tudni megoldani ezt a kérdést. Nem fog menni erőből. Ezt tudom javasolni, mondani képviselőtársaimnak. A dolog nem oldható meg erőből, de nem oldható meg világos egyértelmű jogszabályok nélkül. Kikényszeríthető jogszabályokra van szükség, nem elegendők a területen az ajánlások. És nem kell haragudni azért, mert egy profitorientált cég a profit érdekeit fogja képviselni. Be kell építenie a saját profitelvárásaiba a szabályozók által közvetített minimumokat. És nekünk ezt kell tudomásul venni. Amíg ezt nem csináljuk meg, ő azt fogja tenni, amivel maximalizálja a hasznát. Ha nem ezt teszi, nem marad talpon a piacon. Ez következik a kapitalizmusból meg a versenyből. Tudom, hogy alapdolgok, amiket elmondok, de ezt a jogalkotónak világosan érteni kell.

Én egyébként visszatérve erre a kérdésre, ha megvannak a megfelelő szabályozások, megvan a megfelelő tudás, akkor azt gondolom, hogy az iskolák, bölcsődék fenntartó tulajdonosai, működtetői, az ő kezükbe csúszik át egyébként a felelősség, és itt egy hármassal találkozunk, az egyik az a helyben rendelkezésre álló tudás, és annak a megfizethetősége. Ez egy probléma. Egy egészen kis településen ez egy probléma lehet. Itt ezt tudomásul kell venni, hogy ezek a szakemberek nem maguktól lesznek, ezeknek a szakembereknek a tudását meg kell fizetni, oda kell vinni. Ez költséget jelent, ami bekalkulálандó, ha komolyan vesszük ezt a feladatot.

A második probléma az igénybe vevők, a családok terhelhetősége. Az, hogy az önkormányzatok – most mondtam egy nevet, nem mindig ők – igyekeznek a legalacsonyabb szinten tartani a normatívát, az nemcsak azért van, mert úgy gondolják, hogy ezzel politikai nyereséget érnek el, pontosabban fordítva gondolják: politikai kockázatot látnak abban, hogyha normatívaemelésre tesznek javaslatot. Ez a tapasztalatom. Nemcsak ezért teszik, hanem van egy másik oldala is, hogy a lakosság egy része gyermeket nevel, és már most sem, vagy most is csak nehézségek árán birkózik meg azzal a térítési díjjal, amit a normatívák miatt neki fizetni kell. Tehát ez egy olyan konfliktushelyzet, egy olyan dilemma, amire szintén feloldást kell találni, és ezt helyben, települési szinten lehet, ezt megint nem lehet központilag erőből megoldani, mert nem működik.

És van a harmadik, amikor a szolgáltatók a saját profitérdekeiket képviselik, itt a mindennapos ellenőrzés és a mindennapos betartatás nélkül tapasztaltuk már, amikor nagy panasz van, vagy új szolgáltató érkezik, hetekig-hónapokig rend van, aztán utána belaposodunk ugyanoda, ahová a szokásos. Ezzel is számolniuk kell, hogy ez is csak az együttműködéssel valósítható meg. De ott meg meg kell érteni, hogyha nem találja meg a saját gazdasági hasznát, elvárásait, akkor nem fogja tudni tartósan azon a minőségen a szolgáltatást nyújtani. Tehát itt egyfajta kölcsönös felismerésre van szükség, hogy a szolgáltatónak nincs értelme becsapni az önkormányzatot. Nincs értelme becsapni vagy megpróbálni becsapni a szakembert, mert tartósan nem fogja tudni tartani azt a minőséget, és ha elég egyértelmű a számára, hogy tartósan ellenőrzésre fog kerülni, és tartósan betartatják vele, mert megvan a jogszabályi háttere, akkor tudunk előrelépni. És a legutolsó, amivel meg kell küzdeni és eleinte nem is gondoltam, hogy ez ekkora probléma, ezt izlésbeli kérdésnek hívják, és valóban nem feltétlenül olyan izlésvilággal érkeznek a gyermekek a közétkeztetésbe, mint amilyen ízű ételeket azokkal a feltételekkel és rendszerekkel lehet főzni, amit itt a táplálkozástudomány, illetve az egészségügy elvárásait betartó abszolút egészséges, finom ételek hoznak. Meg lehet főzni, sajnos gyakran találkozunk azzal, hogy sajnos nem eszi meg a gyerek. Ez nem kis probléma. Tehát ezen is túl kell lépni, ezért azt mondanám, hogy az sem baj, ha egyből nem lövünk gólt. Ha már legalább a kapu környékét megszórjuk, meg egy-két kapufa is van benne, már az is jó. Már az is sokkal jobb annál, mint ahol most tartunk. Tehát ebben a rendeletben én türelemre intenék. Nem feltétlenül csak az egészségügyi szempontból ideális megkövetelt szint az, amit be lehet oda írni, hanem meg lehet mondani, hogy ez az ideális, és ha ennél valamennyiszereséssel eltér, az már elfogadhatatlan, és a kettő közé türelmesen javaslok beépíteni. Ugyanis a nevelésnek, fejlődésnek kell hogy legyen téré.

Utolsó mondatként teszem meg, ugyan erről nem beszéltünk, és nem is tartom nagy bajnak, ha most nem beszélünk róla, de az iskolák esetében, amikor a gyermekek már saját forrásokkal vagy szülőktől kapott pénzeszközökkel rendelkeznek, akkor az egyik legnagyobb kárt az iskolai büfék okozzák, és talán, ami még ennél is nagyobb kárt tud okozni, azok az automaták területe. Nem akarom a kettőt összekeverni, mert nem akarom, hogy elvigye a fókusz most a közétkeztetésről, mert most ezzel foglalkozom; és értem azokat a szakembereket, akik türelmetlenek. Megértem, hogy miért türelmetlenek. Mert 30 éve mondják. Én mégis türelmet kérek tőlük, mert nem tudja meglépni egyszerre a politika azt,

ami az elvárás. A kicsi gólok öröme próbálnám őket is kérni, hogy higgyék el, velük vagyunk, és én magam, amikor visszafogom magam, akkor azért teszem ezt, mert tíz éve én is ezért küszködök, és viszonylag csekély eredményt sikerült elérni, ami nyilván engem is minősít, de higgyék el, hogy egy nagyon nehéz területen nagyon sok akarat van, amit még egyszer konklúzióként el tudok mondani: helyben, elszánt helyi emberek helyzetbe hozása. Ha lefordítom: ha van egy jó szakemberek, aki ezen a területen elszánt, és ő kap egy politikai támogatást önkormányzati helyi szinten, és megkapja azokat a jogi eszközöket, amivel azokra a színterekre, ahol ezek az ételek készülnek, egyáltalán bejuthat, azokból az élelmiszerekből mintát kaphat, és azokat ellenőrizheti, akkor óriási fejlődést lehet elérni, és meggyőződésem, hogy iskolánként, intézményenként, helyi szinten egy-egy elszánt emberrel sokkal előrébb megyünk, ha a politikából és a törvényhozásból a szükséges feltételek és felhatalmazások megérkeznek. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Magam is szeretnék hozzászólni a vitához. A Hárszabály értelmében megkérem alelnök urat, hogy adjon nekem szót.

(Az elnöklést Zsigó Róbert alelnök veszi át.)

ELNÖK: Elnök úr, ön a szó.

SIMON GÁBOR (MSZP): Köszönöm szépen. Ez még nem az elnöki összefoglaló, ne ijedjenek meg, viszont néhány megjegyzést én magam is szeretnék a témához hozzátenni, pontosan azért, mert olyan ügyről beszélünk, amely egyébként sok más, a bizottság által napirendre vett üggyhöz hasonlóan túlnő a bizottság keretén. Hiszen itt nem arról van szó, hogy egy parlamenti bizottság előre végiggondolt munkaterv alapján egy kérdést megtárgyal, hanem, ahogy azt képviselőtársam is említette, a felnövekvő generációk jövőjéről, azt jelentős mértékben befolyásoló kérdéssről beszélünk.

De egy kis megjegyzést engedjenek meg az elején. Szerintem sokan vagyunk úgy, hogy kereskedelmi tévék főzőműsorait nézve eszünkbe jut, azt hiszem, talán Jamie Olivernek hívják ezt a sztár szakácsot, aki az angol oktatási rendszerben az angol közétkeztetés rendszerét próbálta megreformálni, és nagyon izgalmas epizódokat láthattunk, ahogy szembesült azzal, hogy szinte változtathatatlanak tűnt az a beidegződés, amely egyébként egy magas szénhidrát tartalmú és a hagyományos technológiát a középpontba helyező étkezési kultúrát támogatott. Aztán nekem eszembe jutott, hogy és egyébként, hogyha Magyarországon is volna egy erre jelentkező sztár szakács, aki most szeretné a magyar közoktatásban vagy a közétkeztetésben az étkezési rendet megváltoztatni, vajon milyen típusú problémákkal találkozna. Ugyanazokkal vagy jelentősen másokkal.

Amit önök elmondtak, abból az tűnik ki, hogy a problémák egy része hasonló, majdhogynem azt mondhatnám, hogy a modern kor táplálkozási szokásaihoz kötődik, és azon belül vannak jelentős különbségek országokon belül. Nagyon sok drámai megérzést is tettek, nagyon helyesen, hiszen fel kell kelteni az érdeklődést a probléma iránt, és segíteni kell abban, hogy mindenki magáénak érezze az ügyet. Én úgy vélem, hogy a bizottságban dolgozó képviselők egytől egyik magukénak érzik ezt a problémát, és annak a megoldásában szeretnének segíteni. Erre is irányul részben az ajánlásunk, amit majd a végén fogok mondani. Mi jogalkotóként abban tudunk szerepet vállalni, hogy segítünk, hogy a keretet biztosító jogszabályi feltételrendszer megteremtődjön, ezért én örömmel hallottam, hogy az EMMI képviselőjében osztályvezető asszony elmondta, hogy készül az a rendelet, amely egyébként azt a hiányzó feltételt biztosítja, amelyeket önök is úgy fogalmaztak meg, hogy szükséges egy, a gyermekétkeztetésre vonatkozó egységes jogszabálynak a megalkotása.

Úgy vélem, hogy szükséges. Ha ez a rendelet ezt biztosítja, akkor a bizottság erre boldogan áldását fogja adni, úgy vélem. De mindenképpen ez az egyik alapja, hiszen az ellenőrzéshez és a számon kérhetőséghez kötődően először a feltételrendszert, a „mihez képest?” teszem meg ezt számon kérést, azt kell biztosítani. Ezért külön kérem meg az EMMI osztályvezető asszonyát, hogy ezt a rendeletet minél gyorsabban készítsék el és olyan helyzetbe hozzák, hogy akár egy parlamenti rátekintést is meg tudjunk ez ügyben tenni. Teszem ezt azért, merthogy a táplálkozás egy összetársadalmi ügy. Azon ügyek közé tartozik, amely a társadalom minden egyes tagját korcsoporttól függetlenül érinti, ráadásul jellegéből adódóan nagyon sok, a szocializáció során és egyébként az élethelyzetből adódó helyzeteket vagy tapasztalatokat tudunk egymás mellé illeszteni. Hogy milyen feltételrendszerrel, milyen elvárásokkal, milyen otthonról hozott szokásokkal és milyen, a közétkeztetésben kialakult megoldásokkal találkozik a gyerek vagy találkozik a család, az nyilvánvaló egymást kiegészítő elem.

Szeretnék még megjegyzésként néhány javaslatot a közös gondolkodásban megtenni. Az egyik javaslat az mindenképpen arra irányul, és ez volt az első, a gyermekétkeztetésre vonatkozó egységes jogszabályok megalkotása. Ebben már többen szóltunk.

A második, hogy úgy vélem, hogy szükséges volna olyan, az egészséges étkezést támogató programoknak az elindítása vagy meglévő programoknak a kiterjesztése, amely egyébként ezen a téren a társadalom táplálkozási szokásait és azon belül a közétkeztetésben a gyerekeknek az egészséges életmódra, egészséges táplálkozásra vonatkozó magatartását erősítené. És itt nemcsak iskolatej programra gondolok, nemcsak arra, hogy legyen gyümölcs az asztalon, hanem arra is, hogy megfelelő informáltsággal milyen típusú élelmiszereket érdemes lehet, és mi az, amit nem vagy kerülendő élelmiszerként kell ebben felmérni.

Aztán fontosnak gondolom, amit önök is említettek, hogy a megfelelő szakmai, dietetikai és szakmai felügyelet meglegyen az étkeztetésben. Hiszen, ahogy azt említették, a felelős az étkeztető oldalán, ha megvan, és hogyha az ezt segítő szakmai felügyelet az egész folyamatban tetten érhető, akkor azt gondolom, hogy kevesebb kibúvóra van lehetőség a folyamatban és a szolgáltatást nyújtók között meglévő szereplőknél.

Fontosnak gondolom, hogy megfelelő minőségi szolgáltatás biztosításához meglegyenek azok a források, azok a támogatási lehetőségek, amelyek akár központi pályázati támogatásban is megjelennek, hiszen a konyhák korszerűsítése vagy az étkezés minőségének a javítása, ezek akár pályázati úton is megtehetőek.

A tej és tejtermékekről és a zöldség-gyümölcsről már említést tettem. Magyarországnak, jellegéből adódóan mint agrártermékeket előállító országnak, ezen a téren rengeteg lehetősége adódik, ami például a helyi együttműködésekben adódóan akár a problémának a megoldásában is tudna segíteni.

Van egy speciális javaslatom, a kereskedelmi és iparkamarák bevonása az élelmiszerbiztonságra vonatkozó képzésbe. Önök is elmondták, mi is tapasztaltuk, hogy akár a tananyagba beillesztetten, akár a képzésben tartalmi ügyként, információátadásként megjelenítő elemként biztos, hogy hozzájárul a szükséges magatartások kialakításához.

Nagyon támogatom a Horváth képviselő úr által elmondott két ügyet, ami nem idetartozik szorosan, de itt is említésre érdemes. Az egyik az iskolai büfék kínálatának a pontosítása, hiszen sok dolog egymással összefüggve, ez is egy fontos elem, a másik pedig a kihelyezett automaták megszüntetése. Nem a mai téma szerves része, de mégis idetartozik mind a kettő, a cukros üdítőről az iskolában úgy lehet legkönnyebben leszokni, ha hozzá sem lehet jutni, sajnálatosan ezt kell hogy mondjam. Minden egyéb már ehhez képest egy plusz lépést igényel.

És azt gondolom, hogy van még egy fontos elem, amiben önök és a folyamatban részt vevő szervezetek sokat tehetnek, ez a megfelelő minőségi kapcsolattartás az intézmény, a szolgáltató és a szülő között. A bizottságban nagyon sok önkormányzati vezető dolgozik,

intézményfenntartó, olyanok, akik egyébként ezt a saját otthoni tapasztalataikban is látják, hogy mennyire nehéz ügy ez a kérdés, de azt gondolom, hogy egy minőségi kapcsolattartás, az érintettekkel való folyamatos együttműködés valószínűleg inkább a megoldást segíti és nem gátolja a folyamatokat.

Elnézést kérek, hogy egy picit hosszabban néhány dologgal én is kiegészítettem. Mint ahogy jeleztem, az elnöki összefoglalóban elsősorban az ajánlásra fogom fókuszálni a mondanivalómat. Ezzel azt próbáltam jelezni az önök számára is és a jegyzőkönyv számára is, hogy a bizottságban dolgozó képviselők számára ez egy fontos ügy, ha úgy tetszik, szívügyként kezelendő kérdés.

Köszönöm szépen, hogy meghallgattak, és visszaveszem az ülés vezetését.

(Az elnöklést Simon Gábor elnök veszi vissza.)

ELNÖK: Köszönöm szépen. Boldog István képviselő úr jelentkezett. Szólásra jelentkezett még László Tamás képviselő úr, Z. Kárpát Dániel képviselő úr, és meglátjuk, hogy ki az, aki még hozzá kíván szólni.

BOLDOG ISTVÁN (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr. Nagyon-nagyon fontos kérdéstről tárgyalunk, a jövőről tárgyalunk, ahogy az előttem szólók is elmondták. Látszólag úgy tűnhet, hogy mi képviselők ezt egy egyszerű dologgal elősegíthetjük, jön az új rendelet, a legjobb rendeletet elfogadjuk, és innen kezdve már csak be kell tartatni, és pofonegyszerűen megoldódik ez a dolog. Azt gondolom, hogy naivak lennénk, ha ezt így gondolnánk.

Én, aki 18 éve polgármester vagyok, és sokáig üzemeltettünk konyhát, még tavaly is üzemeltettünk diákétkeztetésre konyhát, el kell mondjam, hogy sokkal lentebbről kell kezdeni szerintem ezt a dolgot. És én szeretném elnök úrnak a figyelmébe ajánlani az ajánlástervezethez is, hogy azt is kiegészíteném, ugyanis azt gondolom, hogy a gyermekek egészséges táplálkozására való figyelemfelhívással, akár ennek az oktatásával felvilágosítással kell kezdeni az egészet. Ha a gyerek bekerül az intézményi ellátásba, óvoda lesz, és úgy jön be, hogy még életében nem látott sárgarépa-főzeléket, zöldborsó-főzeléket, almát, körtét, és elé teszik, akkor azt fogja mondani automatikusan, hogy nem szeretem. Ha egy család étkezési kultúrájában nem alakult ki az, hogy egészséges ételeket, már hozzá sem nagyon merem tenni, hogy magyar ételeket, magyar kistermelők által termelt élelmiszereket egyen, akkor sajnos az intézménybe bekerülve ezeket nem fogja elfogyasztani. Tehát én szeretném, ha kiegészítenénk a mi kis ajánlástervezetünket azzal, hogy a felvilágosításra is hangsúlyt fektessünk. Mégpedig úgy, hogy szükségesnek tartjuk a lakosság felvilágosítását a gyermekétkeztetés fontosságáról, az egészséges gyermekétkeztetés fontosságáról.

Szeretném elmondani, hogy mi, amikor tavaly megpróbáltuk azt, hogy a lehető legjobbat adjuk a konyhánkon a gyerekeknek, akkor a felnőttek elmentek a konyhánkról. Tehát be kellett zárjuk, az idén már nem működik a konyhánk, ugyanis visszaesett a konyha működése, a gyerekekkel nem tudtuk fenntartani, ugyanis egy más ízvilágot kaptak, olyat, amit otthon a gyerekek nem kapnak. A szülők egyszer nem vitték az ételt tovább, a nyugdíj klubnak nem kellett többet, elhozták három faluval messzebből, nem kellett az az étel, mert azt megpróbáltuk tényleg a legegészségesebben adni: főzelékeket, gyümölcsöket, helyben termelt dolgokat, és nem volt rá igény. Otthon nem találkozik vele. Tehát szeretném, hogyha valami úton-módon abban az irányban is elindulna a szakemberek és mi politikusok gondolkodása, hogy hogyan tudnánk a társadalmat, az embereket rávenni arra, hogy már kisgyerekek kortól az egészséges élelmiszerek fogyasztására neveljék a gyerekeket.

Tudom, hogy ez nem egyszerű, hiszen az anyagiak mindig közbeszólnak, és nagyon nehéz a szegény családoknak az élelmiszert megvásárolni, de azt gondolom, hogy vidéken minden lehetőség megvan ahhoz, hogy megpróbálják megtermelni ezeket az élelmiszereket a

helyiek. A mi önkormányzatunk például minden egyes igénylőnek magokat ad kerti növényekhez, hogy veteményezzenek és így saját maguk által megtermelt élelmiszert fogyasszanak, és nagyon jó visszhangja van, és nagyon sokan el is kezdtek termelni a faluban újra, mert ugye ezelőtt húsz évvel még mindenki termelt, most már nagyon kevesen termeltek, most az elmúlt két évben, hogy ezt az akciót visszük, egyre többen termelnek. Én örömmel hallottam, hogy Budapesten is van erre akció. Kicsit furcsálltam kint a Millenárison, de ezek azok, amikkel tényleg meg tudjuk fogni azt, hogy az emberek azt fogyasszák, ami egészséges és lehetőleg, amit ők termeltek, ha lehetőségük van rá. Tehát még egyszer szeretném hangsúlyozni, hogy a felvilágosítás már kiskortól a szülőknek a bevonásával, hogy tényleg olyan táplálékot adjunk, amit utána egészségesen, a törvény által garantáltan odatehetünk az intézményben is. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Én köszönöm képviselő úrnak. Ha látta volna, hogy az összes felszólaló folyamatosan bólogatott, amikor képviselő úr beszélt. Egy mondatot, ha idetehtek, azt a fajta magatartást kell kialakítani, aminek egyébként része az, hogy megpróbálok ilyen minőségemben az étkezésemre figyelni.

Most sorrend alapján Z. Kárpát Dániel, és utána László Tamás képviselő úr.

Z. KÁRPÁT DÁNIEL (Jobbik): Köszönöm a lehetőséget, elnök úr. Elnézéskéréssel szeretném kezdeni. Egy ugyanilyen fontos bizottsági ülésről sorjáztam át ide, követtem azért az itteni felszólalásokat is, amennyire a technika és a telefonom lehetővé tette, de ettől függetlenül elnézést szeretnék kérni. A munkarend szerint egyszerre több helyen kell lennünk, sajnálatos módon ez volt az ok.

Nagyon örülök annak, hogy végre olyan téma kerül elénk, amely, úgy érzem, hogy nemcsak kétéves mulasztása a Háznak, hanem sokkal régebbi. A tavalyi tisztiorvosi ajánlás engem, ha nem is nyugtatott meg teljes egészében, de egy nagyon jó irányt vázolt fel előttem. Tehát úgy éreztem, hogy végre elindult valami e tekintetben. Viszont azt látom, hogy a mögöttes kormányzati és politikai támogatás egy kicsit hiányos. A legjobb szándékok ellenére, előttem Horváth Zsolt úr az etalon e téren mind szakmai, mind emberi téren, tudom, hogy a legjobbat akarják ezen a téren. Ugyanakkor valamilyen módon a rendeletalkotás tekintetében fennmaradt az az állapot, hogy egyfajta következmények nélküliség áll fenn a gyermekétkeztetés és egyáltalán a közétkeztetés területén, tehát vannak ennek a láncolatnak olyan szereplői, akik végül is teljesítménymérés és jövőbeni következmények elszámoltatási lehetősége nélkül tehetnek meg bármit ezen a területen.

Az én vesszőparipám az úgynevezett kényelmi termékek behozatala a gyermekétkeztetésbe, közétkeztetésbe, mely óriási biznisz bizonyos üzleti köröknek. Lényegében következmények nélkül egész Magyarországon megtehetik, pedig a hatóságok, adott esetben kormányzati felhatalmazás részéről egyetlen tiltó rendelkezésbe kerülne az, hogy egy óriási könnyítést érvünk el ezen a területen, és ezzel is megtegyük azt az utat, hogy az egészséges, magyar termelők által, lehetőleg helyben előállított alapanyagok kerüljenek inkább a közétkeztetésbe és a gyermekeink elé is természetesen. Fenntartva azt, hogy a felnőtteknek vagy akár a nagyobb iskolásoknak szóló általános közétkeztetést el kell különíteni a gyermekétkeztetéstől mindenképpen, hiszen egészen más tápanyagigények, forrásigények állnak fenn ezeken a területeken. Tökéletesen egyetértek azzal, hogy a nevelés kérdése nagyon fontos, de úgy érzem, hogy illúziókat táplálunk ezen a területen, hiszen látni kell, hogy egy társadalmi-szociális katasztrófa kibontakozása közben nagyon sok családnál a legeslegutolsó szempont az, hogy milyen étel kerül a gyermek elé. Örül, hogyha egyáltalán étel kerül oda, és lehet az szinte bármi. Tehát egy ilyen nehéz helyzetben nagyon nehéz a családoktól elvárni azt, hogy ellenerőt támasszanak a média totális agymosásával, ami mindig a legkönnyebb ellenállás felé próbálja elmozdítani mind a gyermekeket, ezáltal pedig a

szülőket. És kialakult egy olyan egészségtelen helyzet, hogy lényegében a gyermekfogyasztók – nagy idézőjelben értve – igényei egyre erőteljesebben tudják mozgatni a szülőket. Ezt én a saját lányom kapcsán is tapasztalom, hogy mind erősebb presszióval próbál felém közeledni, hogy de, ez a jó, ő tudja, hogy számára mi a megfelelő, én tudom, hogy nem az, és ebből óriási csaták alakulnak ki. De nem látom azt, hogy a magyar családok jelen pillanatban fel lennének arra vértelve mind anyagilag, mind idő, mind energia tekintetében, hogy a teljes mediális agymosással szemben és az elhibázott gyermekétkeztetés és az elhibázott jogszabályi háttérrel szemben egymaguk képesek legyenek megvédeni azokat a gyermekeket, akik ráadásul az idejük döntő többségét az intézményekben töltik és minimális időt töltenek abban a családban, akitől ezt a védelmet vagy felvilágosító munkát várjuk. És én ezt a felvilágosító munkát még a civilektől és a hatóságoktól sem tudom elvárni, hiszen náluk pedig az eszközrendszer korlátozott annyira, hogy nem képesek ennek a kihívásnak megfelelni.

Tehát adott esetben a tiltás igenis helyet kell hogy kapjon ebben a rendszerben. Adott esetben a cukros üdítők iskolai vagy intézményekben történő megjelenítése vagy megjelenése esetében egyértelmű, hogy tiltásról beszélünk. A kényelmi termékek közétkeztetésbe, gyermekétkeztetésbe való behozatal szintén egy tipikusan nagyon jól tiltható kategória lenne. Ha minden területen az állam amúgy is előírja azt, hogy milyen vállalkozó, milyen szerződések alapján, milyen koncesszióban nyerhet el közszolgáltatási jogokat, akkor mi ez, ha nem a közszolgáltatások csúcsa. Hiszen valóban arról beszélünk, hogy húsz vagy harminc év múlva ezektől a gyermekektől várjuk el azt, hogy GDP-t termeljenek, bár én nem szeretem ezt a mutatószámot, tőlük várjuk el azt majd, hogy öt-hat-hét-nyolc gyermekes nagycsaládokban megállítsák a demográfiai katasztrófát. Tehát itt valóban a jövőnek szóló befektetésről van szó, ezért szeretném hangsúlyozni azt, hogy kormányzati és kodifikációs jogszabály-alkotási felelősség az, hogy ebben a láncban a következmények nélküliség ne maradhasson fenn.

Tehát, hogyha egy vállalkozó, vállalkozás visszaél a köz bizalmával, ráadásul a gyermekeink kárára, ennek igenis legyen következménye.

Azt is végignéztem, miközben készültem erre az előterjesztésre, hogy az úgynevezett iskolatej programok, a zöldség-gyümölcsöket, magyar termelők zöldségeit-gyümölcseit iskolákba vagy gyermekek elé behozó programok költségvetési támogatottsága az utóbbi években jellemzően szinten maradt, vagy pedig adott esetben csökkent is. A hatékonyságuk pedig láthatóan nem növekedett drámai módon. Pedig találtunk költségvetési átvezethető forrást a tekintetben, hogy ezeknek a programoknak mind az ellátottságát, mind a hatékonyságát növeljük.

Elöttem a rozsályi minta egyébként az, ami abszolút modellértékű, tehát látható, hogy ott az önkormányzat már húsz évvel ezelőtt sem azt a módszerváltáskori politikát követte, hogy kiárúsította a földeket, inkább vásárolt még hozzá. A teljes közétkeztetést, gyermekétkeztetést helyben termelt, egészséges, ellenőrzött minőségű élelmiszerből sikerül megoldani. Szerencsére ez a minta még kelet, északkelet-Magyarországon is terjed, tehát látható az, hogy van kiút. Főleg azért, mert a bruttó hazai összterméknek jelen pillanatban mintegy csak 2,6 százalékát teszi ki a konkrétan vett mezőgazdasági termelés. Tehát bőven van itt kifutási terület. Ennek akár a tízszeresét is el lehetne érni a feldolgozóiparral és a magyar termékekkel, egészséges hungarikumok elterjesztésével együtt, de nem akarok a tárgytól nagyon eltérni.

Nyilvánvaló az, hogy az iskolai büfék és automaták esetében is az említett ízfokozót, kényelmi termékek esetében rögtön és azonnali tiltásra lenne lehetőség. Tehát javaslom a rendelettervet kiegészíteni egyrészt ezzel az agggal, másrészt pedig az alapfokú oktatásba mindenképpen illene beemelni most már nemcsak a fogyasztóvédelmi, pénzügyi ismereteket, hiszen tudjuk, hogy ez majd felnőttkorban, adott esetben megakadályozhat mondjuk, egy rossz devizahiteles szerződés aláírásában, de bizony a tudatos életvezetés tekintetében nyilván

nem dietetikai oktatásról lenne szó általános iskolások számára, de az, hogy ez valóban szétterülhessen a társadalomban, mindenképpen az alapfokú oktatásban kell hogy helyet kapjon. Ennél hatékonyabb helye ennek jelen pillanatban nem található vagy nem ismeretes.

Végül egy lábjegyzetet tessenek megengedni nekem. Ha erről beszélünk, és elvárjuk a gyermekeinktől, szüleiktől, hogy egészségesebb életvezetés felé mozduljanak, el kéne érni legalább azt, hogy a Parlamentben, az Irodaházban is mondjuk csak egészséges élelmiszer legyen csak vásárolható, tehát itt bent ne legyen szemét elérhető, itt Szentkirályi legyen vagy legalább egy magyar ásványvíz és ne Natur Aqua. Tehát úgy érzem, hogy a példamutatás innen kéne hogy kezdődjön, és ezután lenne hiteles minden más ajánlás megfogalmazása. Köszönöm a lehetőséget.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Megindította a fantáziánkat, amit a képviselő úr mondott, szerintem néhányan már javaslatot is tennénk, hogy milyen élelmiszert is lehessen kapni a büfében. Én egy dolgot mondok, ami minden parlamenti hosszú ülés végén problémát szokott jelenteni, ha néhány alma és néhány gyümölcs ott lenne mondjuk, amit úgy menet közben el lehetne fogyasztani, akkor valószínűleg kevesebb édességet lenne kénytelen a képviselő magába gyúrni és több gyümölcsöt, és mindannyian jobban járnánk egy kicsit. Ennek jegyében még úgy véltem, hogy László Tamás képviselő úr jelezte szólagos igényét. Most neki fogom megadni a szót, és egy rövid kis megjegyzést akart még Horváth Zsolt tenni. Utána úgy vélem, hogy a vitának ezt a részét le tudjuk zárni. Képviselő úr, ennek jegyében adom át önnek a szót.

LÁSZLÓ TAMÁS (Fidesz): Köszönöm a szót. Nagy tisztelettel köszöntöm a szakértőket, a bizottság tagjait. Rendkívül fontos téma ez, a túltápláltság és a minőségi éhezés kettősségét kellene valamilyen módszerrel megoldanunk. Ebből a szempontból a legfontosabb, szerintem kulcsszereplők azok a nagy intézményfenntartók, azoknak a viselkedése a kulcs, akik hihetetlen sok intézményt tartanak fenn. Ilyen a XV. kerület, ahol jó magam polgármester vagyok. Itt a 103 telephelyen működő intézményhálózat felében van közétkeztetés, a bölcsődéktől, óvodáktól át, általános iskolák, szociális intézmények, nyári táborok és egyéb. Napi, körülbelül tízezer adag ételt teszünk az asztalra, ennek az éves volumene pénzben kifejezve csaknem egymilliárd forint. Tehát hatalmas üzletről van szó. A dolognak az egyik fő problémája az, hogy ezt alapvetően üzletnek tekintik. Egy kiszervezett rendszer javarészt a nálunk működő közétkeztetés, ezen alapvetően változtatni kívánunk, és a szemléletváltoztatásnak három olyan mozzanatát említem meg, amin már erőteljesen dolgozunk. Az egyik az, hogy a közétkeztetés nem etetés és nem profitorientált feladat, hanem közszolgáltatás jellegű, amiben a közszolgáltatást kell erősíteni, és nem a profitorientált jelleget. A másik dolog, hogy mi edukációs feladatnak tekintjük, tehát köznevelési feladatnak tekintjük az étkezést. Ez az egészséges életmódra nevelést célozza. Ez közösségfejlesztő téma. Tehát nemcsak a konyhákat kell vizsgálnunk, hanem az ebédlőket is vizsgálni kell, hogy milyen körülmények között étkeznek mind a gyermekek, mind a felnőttek. Ilyen módon ez kulturális téma is. Tehát alapvetően ez egy kultúrafejlesztő téma is.

És egy harmadik dolog az, hogy gazdaságszervező feladat. Annyiban gazdaságszervező feladat, hogy – csak mondok egy példát – magukat az intézményeket tekintve az, hogy egy magas felszereltségű, ilyen konyhánk nem nagyon van, de egy magas felszereltségű konyhaiüzemben 180 napig szolgáltatott csak ételt, az eleve gazdaságtalanná teszi ezt a konyhaiüzemet. Tehát alapvető feladat, hogy ezt felbővítsük 220-250 napra. Tehát abban a pillanatban már versenyképes üzemet tudok létrehozni, és azonnal ennek a működése már sokkal kedvezőbb lehet. De gazdaságszervező feladat annyiban is, hogy vissza kell állítani a falu-város egészséges kapcsolatát. A falu megvan város nélkül, a város nincs meg

falu nélkül. És mondjuk egy ilyen nagy intézményfenntartó kerület igenis a faluval való kapcsolat szorosabbá építésében rendkívüli jelentőségű lépéseket tud tenni.

Ezzel a gondolatokkal nyertünk meg a Vidékfejlesztési Minisztériumtól egy mintaprojektet, aminek a munkálatai folynak. Május végén fejeződik be ennek az első üteme. Átvilágítjuk a konyhákat, azonnal alkalmaztunk egy magas felkészültségű dietetikus szakembert, aki valamennyi intézményt megtekinti. Az étlapok vizsgálata folyik, a beszerzett árukban egészen döbbenetes dolgokat találtunk. Friss anyag, friss áru, egy-két napos áru néhány százalékban fordul elő az éves beszerzés viszonylatában, ami egészen döbbenetes.

A beszerzést át kívánjuk alakítani közvetlen beszerzésre. Az iskolai büféket olyan gazdákra szeretnénk bízni, akik részt vesznek a közvetlen árubeszerzésben, és termelő piacokkal kötjük össze a közétkeztetést, mert ilyen módon azokat a termelőket fogadjuk be termelő piacokra, akik a nagy hozzáadott értékű termékeket is hajlandók szállítani a jó minőségű, nagyobb tömegű termékek mellett. Tehát olyan kapcsolatokat lehet létrehozni a közétkeztetés rendszerére építve, amik egy egészen meglepő gazdaságfejlesztő feladatot is jelenthetnek.

A következő a helyzet. Az, hogy nincsen csodafegyver, elmondta Horváth Zsolt is, számtalan eszköz, számtalan forma kell, közte a kommunikáció is, olyan füzeteket készítünk, és fogjuk kérni szakértők segítségét is azon a téren, hogy olyan kiadványokat tudjunk minden iskolás, minden szülő kezébe adni, olyan rendezvényeket csinálunk, ahol az egészséges életmód egészségnappal is összekapcsolódik és hasonló dolgokkal. Egy biztos, egy fecske nem csinál nyarat, ennek a programnak a befejezése után a Budapesti Önkormányzati Szövetségben elő fogjuk adni azt a programot, amit eddig végrehajtottunk, és bíztatjuk a többi kerületi polgármestert is, hogy hasonló módon próbáljanak meg gondolkodni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Én is köszönöm a képviselő úr hozzászólását. Nagyon fontos volt, hogy szemléletét tekintve kicsit széjjelebb húzta a gondolkodást, hogy ennyi mindennel idekapcsolódik akár ennek a kulturális vonzata, akár ennek a közszolgáltatásként való megjelenítése. Látják, hölgyeim és uraim, hogy a bizottság nagyon sok szempontot mérlegelve alakítja ki a véleményét.

Ennek jegyében utolsó hozzászólóként egy gyors visszajelzés, Horváth Zsolt képviselő úr, és utána az elnöki összefoglalóval zárjuk a bizottsági ülésnek ezt a szakaszát.

DR. HORVÁTH ZSOLT (Fidesz): Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Képviselőtársaim! Egyetlen dolog miatt kérek szót. Z. Kárpát Dániel képviselő úr, egy nagyon picit vitatkoznék önnel, elsősorban nem abban, hogy milyen mintát közvetít a hazai kereskedelmi média, mert ebben kettőnk között nincs vita, ezzel nem értünk egyet, ugyanakkor az én tapasztalatom az, hogy ezen a területen a médiumok, az újságok nagyon-nagyon sok segítséget nyújtottak. Ritkábban szólaltak meg politikusok a témában, de azok a szakemberek, akik ezzel foglalkoznak, elmondhatták, megjelenhettek benne, és ráadásul amivel mi politikusok ritkán találkozunk, érezni azt, amikor az újságíró, ahogy a vizsgáztatónál nem azt keresi, hogy mit nem tud a hallgató, mint nálunk politikusoknál, hanem azt keresi, hogy mi az az igazán fontos, amit még esetleg elfelejtett elmondani, de szeretné. Tehát én számítok arra, hogy a hazai média segíteni fog. Nem bennünket politikusokat kell szerepeltetni, ezzel egyetértek, de azoknak a szakembereknek viszont szeretnék segítséget kérni, akik ebben benne vannak. Ugyanúgy számítok arra, mert találkoztam nagyon sok jó példával, maguk, akik ezeket az élelmiszereket gyártják, én már élelmiszergyárnak szoktam hívni, de találkoztam nagyon sok jó példával, és helyi szinten, tárgyalással, leülve igenis rá lehet venni őket, hogy a beszerzések onnan történjenek meg, helybeliek érdekeltek legyenek benne, ahogy a polgármester úr mondta.

Tehát azt gondolom, hogy ez a birkák, a juhász és a farkas hármasság problémája. Hogyha a juhász és a farkas nem áll össze, akkor ez a dolog nagyon szépen a helyére tud kerülni. Le lehet ülni tárgyalni, hogy hogyan találja meg mindenki az érdekét.

Utolsó gondolatként engedjék meg: az eddigi tapasztalatom az volt, hogy minket politikusokat visz a lendület általában abba az irányba, hogy majd mi megmondjuk, hogy mi lesz jó nektek. Ez itt nem fog működni. Tehát van néhány dolog, ahol egyetértek a tiltással. Automata területén, az iskola területén az automatánál alaposan átgondolnám, hogy mi kerülhet bele. Nem kell azt megtiltani, csak alaposan átgondolni, hogy mi kerülhet bele.

De ugye gyerekekről, fiatalokról van szó, tehát az én elsődleges célom az lenne, hogy elérjük azt a neveléssel, hogy ez egy belülről jövő igény legyen, mert hogyha egyszer azt mondja a chipsre, hogy hagyjatok a francba, adjatok valami rendes gyümölcsöt, akkor elértem a célokat. Ehhez a család is kell. De úgy érzem, hogy ezen a területen önmagában a tiltás, önmagában a kizorítás sokkal kevésbé lesz hatékony, minthogyha fiatal korban elkezdődik a példamutatás. Találkozhat a közüzemi konyhán olyan étellel, amelyik finom, jó, és még otthon nem látta, és megszereti. Szerintem ez az a cél, amelyik irányba nekünk menni kell. Tehát ezt érdemes. Én most nem vennék a nyakamba több ilyen nagy terhet, nagyon óvakodnék a tiltás eszközétől, tehát attól, hogy mi mondjuk meg, hogy az embereknek mi jó, az mindig veszélyes. Lehet, hogy csak azért, mert régebben születtem.

ELNÖK: A lovagiasság jegyében egy mondat Z. Kárpát Dániel úrnak, és utána lezárom ezt a vitát.

Z. KÁRPÁT DÁNIEL (Jobbik): Köszönöm szépen a megszólítottaság okán. A belülről jövő igények felébresztése tekintetében egyetértek. Egy a bajom: a legjobb szándékú újságíró vagy tévében megjelenő szakértő után jön a reklámblokk, és jön az az agymosás, ami a legjobb szándékú szakértő mondanivalóját is mennyiségileg ellensúlyozza, kimossa, erodálja az agyaktól. Tehát nem akarom én innen ettől az asztaltól megmondani, hogy mit kell és hogy kell, csak azt szeretném, hogy ez a belülről jövő igény valóban az ember igénye legyen, és ne a gépé, a médiáé, a reklámé. E tekintetben, úgy érzem, nincs köztünk véleménykülönbség.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Tisztelt Bizottság! Hölgyeim és Uraim! Úgy vélem, hogy a bizottság megfelelő szakmai igényességgel az önök segítségével lefolytatta ezt a konzultációt, úgy vélem, hogy olyan észrevétel a bizottsági vitában, amely különösen önöket arra ingerelhetné, hogy reagálni kéne, nem hangzott el, hiszen nem vitázva, hanem önökkel egyetértve formázták a képviselők a maguk gondolatait.

Mint ahogy előzetesen jeleztem, minden ilyen súlyú témánál a bizottság ajánlással zárja a maga vitáját. Előzetes konzultáció alapján nincs akadálya annak, hogy a bizottság a kiegészítésekkel ebben a kérdéskörben is ajánlást fogadjon el. Ez megfelel egyébként a Magyar Országgyűlés Házszabályának. Annak alapján fogadunk el állásfoglalást. Ennek, a mai napra tervezett állásfoglalásnak az alapját a képviselők megismerhették, ami menet közben két érdemi javaslattal bővülne ki, amelyet mint előterjesztő befogadtam. Az önök kedvéért szeretném jelezni, hogy az ajánlás első megállapítása a mai bizottsági ülésre vonatkozóan rögzíti azt, hogy önökkel együtt folytattuk le ezt a vitát, aminek eredményeként az első érdemi pont, amiben egyetértünk, hogy a bizottság szükségesnek tartja a közétkeztetésre vonatkozó átfogó jogi szabályozás kidolgozását. Ezt önök is megtették, a minisztérium képviselője is jelezte, és ebben köztünk is volt egyetértés. Továbbá a bizottság javasolja azt is, hogy az Országos Tisztifőorvosi Hivatal még 2011. augusztus 1-jei ajánlásában szereplő előírások a jogi szabályozás részeként kötelező, betartandó rendelkezésként kerüljenek szabályozásra, tehát legyen egyfajta szakmai alapja a

rendeletalkotásnak. Ugyancsak egyetértés van a bizottságban, és ez javaslatként is megjelenik, hogy ezzel összhangban az ellenőrzést végző hatóságok feladat- és hatásköre olyan módon kerüljön szabályozásra, hogy a párhuzamos ellenőrzések megszüntetésén túl kiterjedjen az említett előírások betartására is. Tehát teremtsék meg annak a lehetősége, hogyha megmondjuk, hogy mi az elvárás, akkor az ellenőrzésben ezt az elvárást számon kérhetővé is tehesük. És ugyancsak támogatandónak tartjuk az iskolai büféknek e szabályozási körbe való bevonását. Nem tiltani szeretnénk, nagyon helyes, hogy van az iskolákban büfé, csak az ottani élelmiszerek, felkínált élelmiszerek esetében is ugyanezt az eljárást vagy előírást vegyük figyelembe. Két ponttal szeretném kiegészíteni. Az egyik pont arra terjed ki, hogy ilyen nagy léptékű kérdésekben a bizottságban dolgozó albizottságokat szoktuk arra felkérni, hogy a saját működésükben vigyék tovább a témát, dolgozzák fel, ezt ma is így tennék, az Élelmiszerbiztonsági albizottságot kérjük fel, hogy napirendjén tárgyalva, a felvetődő javaslatokat megvitatva vigye tovább ezt a témát. És amit Boldog képviselőtársunk megtett javaslatként, az pedig, hogy szükségesnek tartjuk a lakosság felvilágosítását az egészséges táplálkozás, a gyermekétkeztetés fontosságára. Ezt is nagyon precízen ide beleillesztve, ezzel a tartalommal beletennék. Van-e további megjegyzés a bizottságban dolgozó képviselőtársainktól, vagy esetleg még pontosítsunk, vagy egészítsük ki valamely elemében az ajánlást. Hátul a hölgyek között van. Tessék parancsolni!

DR. BORZA BEÁTA (Alapvető Jogok Biztosának Hivatala): Bocsánat, csak azért, hogy a lehető legtökéletesebb lehessen ez az ajánlás. Az ombudsmani jelentést követően a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, illetve a NEFMI egyeztetése követően született egy olyan módosítás, ami egy Évt. tagként módosította 2012. január 1-jei hatállyal a 162. szakasz (1) bekezdésének z) pontjában a kormányt hatalmazza fel arra, hogy rendeletben állapítsa meg a gyermekétkeztetésre vonatkozó részletes szabályokat. Tehát a kérdés kormány szintű megoldást kíván. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Nincs akadálya, hogy ezt szakmailag megfelelően beapplikáljuk, hiszen az elején pontosan az EMMI képviselőjében megszólaló osztályvezető asszony jelezte azt, hogy ez a rendeletalkotás már elindult, pontosítsuk, és ezt így beletesszük. További hozzászólás? Igen, nagyléptékű szakmaiakat már nem fogunk tudni befogadni, de ha van apró módosítás, legyen kedves megtenni, és megnézzük, hogy a bizottság ajánlásába bele tud-e kerülni. Tessék parancsolni!

GRÉLINGERNÉ KÁPOSZTA JOLÁN vezérigazgató (Bakony Gaszt Zrt.): Köszönöm szépen. Gyermek étkeztetésével foglalkozunk 60 éve. Nagyléptékű dolgot nem szeretnék most hozzátenni, de én nem tudtam, hogy jelentkezni kell előre hozzászólásra, és ha megengedné nekem a szokásos öt percet...

ELNÖK: Bocsánatot kérek, ne vegye udvariatlanságnak. Ha abban a szakaszban, ahol a megszólalások voltak, minden további nélkül, itt tulajdonképpen már az esemény utolsó szakaszában vagyunk.

GRÉLINGERNÉ KÁPOSZTA JOLÁN vezérigazgató (Bakony Gaszt Zrt.): Értem. Akkor csak a rendelettel kapcsolatosan szeretném. A társadalmi egyeztetésen is részt vettem, ez nem volt annyira sima, mint amilyenek itt a Nemzetgazdasági Minisztérium részéről ezt jelezték. Ugyanis az az érdek, amit az OÉTI képvisel és a Vidékfejlesztési Minisztérium, hogy minden követhető legyen, és minden élelmiszer pontosan úgy kerüljön be a gyermekétkeztetésbe, hogy ez figyelhető legyen, ez például nem egyezik a kistermelők érdekeivel, mert nem tudják azokat a számokat, bizonylatokat biztosítani, ami számunkra

fontos. Azon kívül, ami szintén nagyléptékű, ugye itt elhangzott, hogy javasolják azt, hogy ez a rendelet elkészüljön, és hogy az ÁNTSZ-nek legyen felügyeleti és bírságolási joga is. Az a kérésem, amit a képviselő úr elmondott Kecskemétről, hogy legyen meg a másik oldala is. Tehát, hogyha tőlünk követelnek valamit, a feltételek is legyenek meg hozzá. Ez részben pénzügyi, részben műszaki lehetőség. Köszönöm.

ELNÖK: Én köszönöm szépen. A bizottság kellően rugalmas volt ebben a kérdéskörben, hiszen már egy zárószavazási szakaszban volt lehetőség, és elnézést kérek öntől, hogyha az elején nem volt elég egyértelmű, hogy lehet jelentkezni és a helyszínen a bizottság dönthet úgy, hogy hozzászól, de miután fontos dolgokat vetett fel, ezért azt gondolom, hogy Szabó Zsolt alelnök úr által vezetett Élelmiszerbiztonsági albizottságot kérem, hogy ezt a kérdést, amit ön felvetett és a bizottság vitájában felvetődő kérdéseket az albizottsága a napirend keretében tárgyalja meg, és vigye tovább a gondolkodást. Önöknek meg tudniuk kell, hogy egy korábbi más nagyléptékű témában, például az állampolgári panaszokkal is foglalkozó albizottságot kértük fel, hogy vigye tovább a témát, és egy nagyon nagy léptékű albizottsági ülés volt, ahol a különböző szolgáltatók részvételével 3-4 órán keresztül tárgyalták az adott témát. Volt mód arra, hogy mindenki érdemben hozzá tudjon szólni, úgyhogy azt gondolom, hogy az albizottság érdemben ezt a feladatot meg fogja tudni oldani. Önöknek köszönöm szépen az észrevételt.

Egy dolgunk van, a bizottság tagjait kérem, hogy amennyiben az ajánlást elfogadják, azt kérem, szavazatukkal erősítsék meg. *(Szavazás.)* A bizottság egyhangúlag elfogadta az ajánlást. Ez önöknek is köszönhető és a bizottságban dolgozó képviselőknek. Ezzel lezárjuk a napirendet.

Egyebek

Van még egy bejelentenivalóm a bizottság tagjai számára: ugyancsak a Hárszabály értelmében esedékesé vált Matolcsy György nemzetgazdasági miniszter úr meghallgatása. Miniszter úrral felvettem a kapcsolatot, leleveleztük az időpontot, és 2012. május 29-én, kedden 10 órakor meghallgatjuk a miniszter urat. A következő bizottsági ülésünk május 14-én, hétfő délelőtt fog megtörténni. Egész biztosan két jogszabályt fogunk tárgyalni, részben a büntető törvénykönyvről szóló előterjesztést, részben pedig a termékek piacfelügyeletéről szóló törvényjavaslatot. Mind a kettőt a bizottság is előkészíti az általános vitát megelőzően.

Ma több anyagot is kiosztottunk, egyrészt a FEOSZ ügyvezető elnökének a civil szervezetek támogatásával kapcsolatos levelét és hozzacsatolva jómagam levelét, másrészt Szabó József úrnak, a Hiteles Mozgalom képviselőjének az OTP által nyújtott devizahitelek esetében erre vonatkozó bírósági döntéshez kapcsolódó levelét.

Tisztelt Bizottság! Azt szeretném kérni, hogy ennek a témának a továbbvitelével és a bizottság megfelelő szakmai tájékoztatásával segítsék, hogy az ügyet mi is tudjuk vinni. Ezzel a bizottság ülését lezártam.

(Az ülés befejezésének időpontja: 12 óra 10 perc)

Simon Gábor
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Lajtai Szilvia